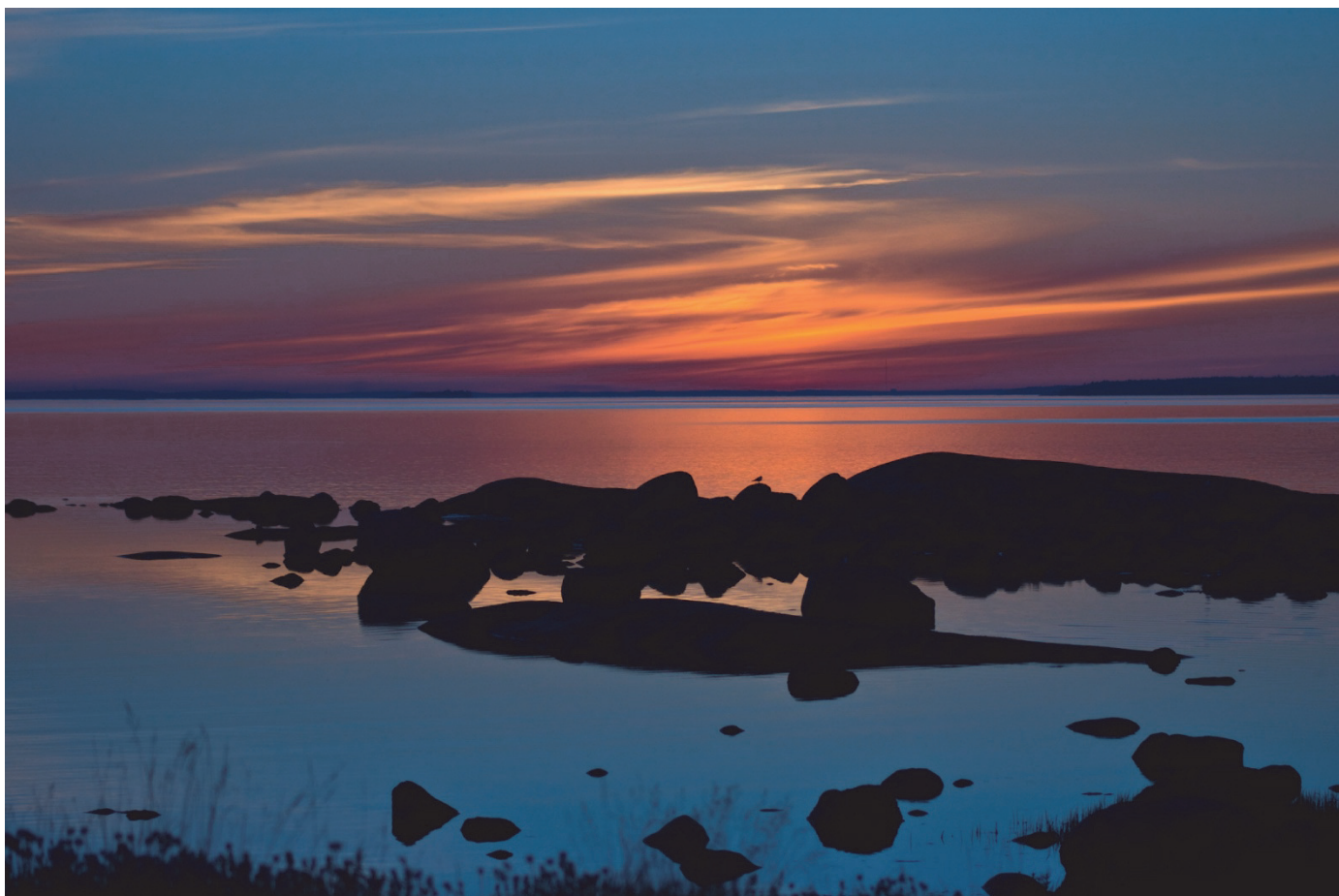

Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijätutkimus 2012

Jussi Sutela
jussi.sutela@gmail.com
puh. 045 232 8401

Översättning: Pimma Åhman.

Kansikuva: Auringonlasku Ulko-Tammiossa juhannuksena 2012. Kuva: Jussi Sutela.

© Metsähallitus 2013

ISSN-L 1235-8983
ISSN 1799-5388 (Verkojulkaisu)
ISBN 978-952-295-028-4 (pdf)

Jussi Sutela

Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijätutkimus 2012

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	6.9.2013
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	4457/2013/05.02
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Itäisen Suomenlahden kansallispuisto		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Itäisen Suomenlahden saaristo ja vedet, FI0408001		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Jussi Sutela		
JULKAISUN NIMI	Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijätutkimus 2012		
TIIVISTELMÄ	<p>Vuonna 1982 perustettu Itäisen Suomenlahden kansallispuisto sijaitsee Kaakkois-Suomessa Pyhtään, Kotkan, Haminan ja Virolahden kuntien alueilla. Kansallispuiston maapinta-ala on n. 6,7 km², käsittäen noin 100 saarta ja luotoa noin 60 km pitkällä alueella. Venäjän rajaan rajoittuvassa kansallispuistossa vieraili vuonna 2012 lähes 15 000 kävijää.</p> <p>Kävijätutkimuksen aineisto kerättiin 30.4.–31.10.2012. Tutkimuksessa selvitettiin kävijöiden vii-pymää alueella, harrastuksia, virkistysmotiiveja, kävijärakennetta, mielipiteitä palveluista, odotus-ten täyttymistä ja rahankäyttöä. Kävijöiden rahankäytön perusteella laskettiin virkistyskäytön pai-kallistaloudellisia vaikutuksia.</p> <p>Yli puolet kävijöistä (51 %) yöpyi kansallispuistossa. Yöpyjät viipyivät alueella keskimäärin 2,7 vuorokautta ja päiväkävijät 3,5 tuntia. Ylivoimaisesti suosituin käyntikohde oli Ulko-Tammio. Vastaa-ajien keski-ikä oli 48 vuotta. Yleisimmin kävijät saapuivat puistoon 2–5 hengen ryhmässä. Seurue koostui useimmiten oman perheen jäsenistä ja ystäväistä. Ensikertalaisia oli 36 % kävijöistä. Matkan ainoa tai tärkein kohde Itäisen Suomenlahden kansallispuisto oli kolmelle neljästä vastaa-jasta. Kävijät tulivat puistoon useimmiten puiston lähialueelta (Virolahti, Hamina, Kotka, Pyhtää, Loviisa) sekä pääkaupunkiseudulta. Kävijöistä 58 % oli kotimaisia matkailijoita, 40 % paikallisia asukkaita ja 2 % ulkomaalaisia.</p> <p>Tärkeimmät syyt kansallispuistossa vierailemiseen olivat maisemien ihailu, luonnon kokeminen ja rentoutuminen. Suosituimmat harrastukset olivat kävely ja luonnon tarkkailu. Naisten tärkein har-rastus oli luonnon tarkkailu ja miesten veneily.</p> <p>Kävijöiden odotukset luonnonympäristöstä, harrastusmahdollisuuksista, reiteistä ja rakenteista täytyivät hyvin. Eniten kävijöitä häirinyt tekijä oli maaston roskaantuneisuus. Palveluista tyydyttivät parhaiten maisemien vaihtelevuus, tulentekopaikat, polttopuuhuolto, yleisökäymälät, SurffaaKaak-koon.fi-sivuston esittelyvideot, autiotuvat sekä yleinen turvallisuus ja siisteys. Tyytymättömiä oltiin alueen jätehuollon toteutukseen ja ohjaukseen.</p> <p>Itäisen Suomenlahden kansallispuiston edellinen kävijätutkimus tehtiin hoito- ja käyttösuunnittelun yhteydessä vuonna 2007. Edellisen tutkimuksen jälkeen puistossa on siirrytty vuonna 2009 roskat-tomaan retkeilyyn ja lisäksi puiston palveluita ja rakenteita on parannettu EU-hankerahoituksen turvin. Nämä muutokset näkyvät vuoden 2012 kävijätutkimuksen tuloksissa.</p> <p>Vieraailijat käyttivät käyntikerrallaan rahaa kansallispuistossa ja sen lähialueella keskimäärin 54 euroa. Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset koko-naisvaikutukset vuonna 2012 olivat noin 650 000 euroa ja 8 henkilötyövuotta.</p>		
AVAINSANAT	Itäisen Suomenlahden kansallispuisto, kävijätutkimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 190		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-028-4
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	61 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	6.9.2013
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	4457/2013/05.02
TYP AV SKYDDSSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN	Östra Finska vikens nationalpark		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Östra Finska vikens skärgård och vatten, FI0408001		
REGIONENHET	Södra Finlands naturtjänster		
FÖRFATTARE	Jussi Sutela		
PUBLIKATION	Besökarundersökning i Östra Finska vikens nationalpark 2012		
SAMMANDRAG	<p>Östra Finska vikens nationalpark grundades år 1982. Parken ligger inom kommunerna Pyttis, Kotka, Fredrikshamn och Vederlax i sydöstra Finland. Nationalparkens areal är ca 6,7 km² och i den ingår ca 100 öar och skär inom ett 60 km långt område. Nationalparken gränsar till den ryska gränsen och hade år 2012 nästan 15 000 besökare.</p> <p>Materialet till besökarundersökningen insamlades 30.4–31.10.2012. I undersökningen utreddes hur länge besökarna vistades i parken, deras aktiviteter och rekreationsmotiv, besökarstrukturen, besökarnas åsikter om tjänsterna och hur väl deras förväntningar uppfyllts samt besökarnas penninganvändning. Utgående från penninganvändningen räknades rekreationsbrukets effekt på den lokala ekonomin.</p> <p>Över hälften av besökarna (51 %) övernattade i nationalparken. Övernattarna vistades i genomsnitt 2,7 dygn i området, dagsbesökarna 3,5 timmar. Det överlägset populäraste besöksmålet var Ulko-Tammio. Svararnas medelålder var 48 år. Merparten av besökarna kom till nationalparken i sällskap på 2–5 personer, och sällskapet bestod oftast av familjemedlemmar och vänner. Hela 36 % av svararna besökte området för första gången. För över tre fjärdedelar av svararna var Östra Finska vikens nationalpark resans enda eller viktigaste mål. Största delen av besökarna kom till parken från parkens närområden (Vederlax, Fredrikshamn, Kotka, Pyttis, Lovisa) och huvudstadsregionen. Av besökarna var 58 % inhemska turister, 40 % lokalbor och 2 % utlänningar.</p> <p>De viktigaste orsakerna till besöken i nationalparken var att få beundra landskapen, uppleva naturen och koppla av. De populäraste aktiviteterna var att vandra och göra naturobservationer. Den viktigaste aktiviteten bland kvinnorna var naturobservation, bland männen båtliv.</p> <p>Besökarnas förväntningar på naturmiljön, möjligheterna till olika aktiviteter, friluftslederna och -anläggningarna uppfylldes väl. Nedskräpningen i terrängen var den faktor som störde besökarna mest. Mest beröm av tjänsterna fick det varierande landskapet, eldplatserna, vedhanteringen, toaletterna, videosnuttarna på webbplatsen SurffaaKaakkoon.fi, ödestugorna och den allmänna säkerheten och renheten. Missnöjdast var besökarna med avfallshanteringen och anvisningarna för den.</p> <p>Den föregående besökarundersökningen i Östra Finska vikens nationalpark gjordes samtidigt som skötsel- och användningsplanen för området år 2007. Efter den föregående undersökningen har man i nationalparken övergått år 2009 till skräpfrött friluftsliv och dessutom har tjänsterna och anordningarna i parken förbättrats med hjälp av projektfinansiering från EU. Dessa förändringar syns i resultaten av besökarundersökningen år 2012.</p> <p>Besökarna använde i genomsnitt 54 euro per besök i nationalparken och dess närområden. Östra Finska vikens nationalparks besökares totala effekt på den lokala ekonomin år 2012 var ca 650 000 euro och sysselsättningseffekten 8 årsverken.</p>		
NYCKELORD	Östra Finska vikens nationalpark, besökarundersökning		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 190		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-028-4
ISSN (ONLINE)	1799-5388		
SIDANTAL	61 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 JOHDANTO.....	7
2 KÄVIJÄTUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	8
2.1 Alueen kuvaus.....	8
2.2 Aineisto ja menetelmät.....	13
3 TULOKSET.....	17
3.1 Kävijärakenne.....	17
3.1.1 Kävijöiden perustiedot.....	17
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot.....	19
3.2 Käynti Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa.....	20
3.2.1 Kohteen tärkeys.....	20
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset.....	20
3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen.....	23
3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus.....	23
3.2.5 Saapuminen alueelle.....	26
3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset.....	29
3.2.7 Tietolähde.....	33
3.3 Kävijätyytyväisyys.....	34
3.3.1 Käynnin tarkoitus.....	34
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta.....	35
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen.....	37
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät.....	38
3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi.....	40
3.4 Vapaamuotoiset ajatukset.....	42
4 TULOSTEN TARKASTELU.....	43
4.1 Yhteenveto.....	43
4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin.....	45
4.3 Vertailu muihin merellisiin kansallispuistoihin.....	47
LÄHTEET.....	49
LIITTEET	
Liite 1 Itäisen Suomenlahden kävijätutkimussuunnitelma ja otantakehikko 2012.....	51
Liite 2 Tiedote kävijätutkimuksesta.....	52
Liite 3 Vastaajien ilmoittamat matkan muut kohteet.....	53
Liite 4 Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin.....	54
Liite 5 Suomenkielinen kyselylomake.....	58

1 Johdanto

Vuonna 1982 perustettu Itäisen Suomenlahden kansallispuisto käsittää itäisimpien rannikkokuntien (Pyhtää, Kotka, Hamina, Virolahti) uloimman saariston. Puistoon kuuluvat noin sata saarta ja luotoa sijaitsevat hajallaan laajalla, 60 km:n levyisellä merialueella, kaukana mantereesta. Puiston maapinta-ala on noin 6,7 km², vesialueet eivät kuulu puistoon. Maisemaa hallitsevat harvalukuiset suuret metsäsaaret ja laajat ulapat pienempine saarineen ja luotoineen. Puistoa lähimmät ympäristöisesti asutut saaret ovat Tammio, Haapasaari ja Kaunissaari.

Itäisen Suomenlahden kansallispuisto kuuluu Itämeren suojelusopimuksen mukaiseen Itämeren tärkeimpien suojelualueiden verkkoon. Suojelukokonaisuutta täydentää olennaisesti heti rajan taakse Venäjän puolelle suunnitteilla oleva Suomenlahden kansallispuisto. Itäisen Suomenlahden kansallispuistolle ja sitä ympäröiville suojelu- ja suojeluohjelma-alueille on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma (Metsähallitus 2012a), joka sovittaa yhteen suunnittelun eri maankäyttömoodit. Ympäristöministeriö vahvisti suunnitelman lokakuussa 2012. Suunnitelman tavoitteena on luontoarvojen säilyttäminen ja suunnittelun merkityksen kasvattaminen virkistys- ja luontomatkailukohteena.

Kansallispuistossa on tehty kolme kävijätutkimusta, joiden aineiston keruu on keskittynyt kesäkauteen. Ensimmäinen kävijätutkimus tehtiin Ulko-Tammiossa vuonna 1988 ja siihen saatiin 36 vastausta. Vuonna 1996 myöskin vain Ulko-Tammiossa tehtyyn veneilykyselyyn saatiin 79 vastausta ja siitä laadittiin myös raportti (Kuittinen 1997). Ensimmäinen koko kansallispuistoa koskeva kävijätutkimus tehtiin vuonna 2007 (266 vastausta) (Hemmilä 2007). Siinä selvitettiin suunnittelun kohteena olleen alueen kävijärakennetta, kävijöiden virkistysmotiiveja, mielipiteitä alueesta ja sen palveluista, kävijätyytyväisyyttä, kävijöiden harrastuksia sekä käyntiin liittynyttä rahankäyttöä. Vuoden 2007 tutkimusta hyödynnettiin hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnassa.

Kävijätutkimuksesta saatujen tietojen avulla varmistetaan kansallispuistossa vieraileville laadukkaat virkistyskokemukset, kehitetään luontomatkailua, edistetään kansanterveyttä ja hyvinvointia sekä suojellaan luonto- ja kulttuuriarvoja kestäväällä tavalla (Kajala ym. 2009).

Kansallispuiston aluetta kehitetään Metsähallituksen strategian mukaisesti erämaisen retkeilyn ja matkailun painopistealueena. Kolmekymmentä vuotta sitten kansallispuiston perustamisesta käytiin kovaa väänköä. Sitten on huomattu, että merialue on hyvin tärkeä osa maakuntaa sen kehittymisen kannalta. Nyt kansallispuistosta pidetään hyvää huolta. Itäisellä Suomenlahdella on ollut käynnissä kolme EU-rahoitteista hanketta, joiden avulla kunnostetaan vanhaa ja kaavailaan uutta. Edellisen kävijätutkimuksen (Hemmilä 2007) jälkeen kansallispuistossa on hankkeiden turvin mm. paranneltu opasteita, nostettu esiin sotahistoriallisia kohteita ja korjailtu kulttuuriperintökohteita. Näkyvimminä muutoksina retkeilijöille ovat Ulko-Tammion Itälahden palveluvarustuksen laajentuminen, autiotupien kunnostaminen sekä Mustaviirin uusi näkötorni ja luontopolku. Lisäksi kansallispuiston saarista on tehty esittelyvideoita, joiden avulla veneettömätkin pääsevät tutustumaan upeisiin saariin. Videot on koottu www.surffaakaakkoon.fi-sivustolle. Viime vuosina hankerahoituksella tehdyt Suuri-Pisin, Mustaviirin ja Ristisaaren laiturisuunnitelmat voivat myös toteutuessaan vaikuttaa tulevaisuudessa voimakkaasti puiston kehittymiseen.

Nyt tehdyllä kävijätutkimuksella selvitettiin mm. kävijöiden suhtautumista tehtyihin kehittämistoimenpiteisiin. Lisäksi kävijätutkimuksessa kartoitettiin puiston nykyinen kävijärakenne ja käytön alueellinen ja ajallinen jakautuminen sekä selvitettiin kävijöiden kokemuksia ja mielipiteitä puiston hoidosta ja kehittämiskohteista. Lisäksi tuloksia verrataan aiempaan, vuoden 2007 kävijätutkimukseen.

2 Kävijätutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Itäisen Suomenlahden kansallispuisto sijaitsee Venäjän rajan tuntumassa ja käsittää itäisimpien rannikkokuntien, Pyhtään, Kotkan, Haminan ja Virolahden, uloimman saariston (taulukko 1). Puistoon kuuluu saaria ja luotoja noin sata ja niiden pinta-ala on 849 ha. Puisto on Metsähallituksen hallinnassa, samoin suurimpia saaria ympäröivät rantavedet (1 865 ha), jotka eivät kuulu kansallispuistoon. Puiston saaret ja luodot sijaitsevat hajallaan laajalla, 60 km:n levyisellä merialueella (kuva 1). Kansallispuiston syrjäinen sijainti ja merellinen ympäristö tekevät tästä kansallispuistosta erityisen ja erilaisenkin virkistyskohteen.

Kuva 1. Itäisen Suomenlahden kansallispuiston sijainti. © Metsähallitus 2013, © Karttakeskus Lupa L 5293.

Rakentamaton meren saaristo luo edellytykset alkuperäiselle saaristoluonnolle, jonka näkyvimpiä edustajia ovat merilinnut. Itäisen Suomenlahden kansallispuiston hoidon keskeisimpänä tavoitteena on luonnonsuojelu. Laajan alueen käyttömuodot ovat moninaiset. Merenkululaitoksella, puolustusvoimilla ja rajavartiostolla on alueen käyttöön liittyviä erityistarpeita. Huviveneily ja siihen liittyvä retkeily, muut harrastukset sekä sotahistoriakohteisiin tutustuminen houkuttelevat kävijöitä. Alueella toimii useita yrityksiä, jotka tarjoavat asiakkailleen saaristoon liittyviä matkailupalveluita. Laajat yleiset vesialueet tarjoavat vapaan metsästys- ja kalastusoikeuden kaikille kansalaisille. Alue on merkittävä sekä ammatti- että kotitarve- ja vapaa-ajan kalastukselle. Moneen muuhun kansallispuistoon verrattuna paikallisilla asukkailla on erityisoikeuksia puistossa (metsästys). Metsähallitus on rakentanut eräisiin saariin palvelurakenteita perusretkeilyn tarpeisiin.

Itäisen Suomenlahden kansallispuisto on tunnettu monipuolisesta linnustostaan, sotahistoriastaan ja meriluonnostaan. Itäisen Suomenlahden kansallispuiston saavuttaa parhaiten omalla veneellä liikkuen. Kesäviikonloppuisin Ulko-Tammion saareen pääsee Haminasta myös vuoroveneellä, jolloin saarella toimii myös opas. Puistoon saavuttaessa mannerrannikko ja sisäsaaristo jäävät taakse. Maisemaa hallitsevat laajat ulapat, suurehkot metsäiset saaret ja pienemmät kallioiset saariryhmät. Etelässä maisemaa hallitsee Suomenlahden suurin saari ja koko kansallispuistosta näh-

tävissä oleva jylhä Suursaari, joka sijaitsee Venäjän puolella. Kansallispuiston retkeily- ja samalla suurimpia saaria ovat Mustaviiri, Ristisaari, Kilpisaari, Koivuluoto, Ulko-Tammio, Lanskeri ja Suuri-Pisi. Retkeilysaarien palveluvarustukseen kuuluvat mm. tulentekopaikka, kuivakäymälä ja telttailualue. Lisäksi Ulko-Tammiosta ja Mustaviiristä löytyy merkitty luontopolku ja näkötorni. Ulko-Tammiossa ja Koivuluodossa sijaitsevat autiotuvat ovat aina auki retkeilijöille. Virolahden Huovarissa, joka sijaitsee kansallispuiston alueella, mutta on rajavyöhykkeellä, on Etelä-Suomen Merikalastajain liiton hallinnoima pelastusasema. Puiston läheisyydessä sijaitsevat saaristokylät (Kaunissaari, Haapasaari ja Tammio) tarjoavat kävijöille omia palveluitaan.

Useimmat Itäisen Suomenlahden kansallispuiston saaret ovat etelärannikolle tyypillisiä jyrkkärantaista, tyrskyjen pieksemiä metsättömiä kalliokareja. Saarien jyrkkyys johtuu siitä, että kallioperän jääkauden ja meren hioma, punaruskea rapakivigraniitti lohkeaa jyrkän kuutiomaisesti. Lohkareiden raoissa rehottaa tiivis pensaikko. Paikoin meri ja jäät ovat muotoilleet mukulakivistä ja somerikosta rantavalleja, joiden tasanteet kukkivat alkukesästä keltaisina. Tällaisella somerokentällä pesii usein suuri lapintiiirayhdyskunta. Itäisen Suomenlahden jäät ovat harmaahylkeiden ja itämeren norpan tärkeää lisääntymisaluetta. Kalliosaarille tuo vastapainon kahden kilometrin pituinen Pitkäviiri, merestä kohonnut pitkittäisharju. Sen hiekkarannat ja laajat rantamatalikot ovat vanhaan olleet aurinkoisten kesäpäivä- ja kalastusretkien kohteena. Saarella päiväretkeily onkin sallittua.

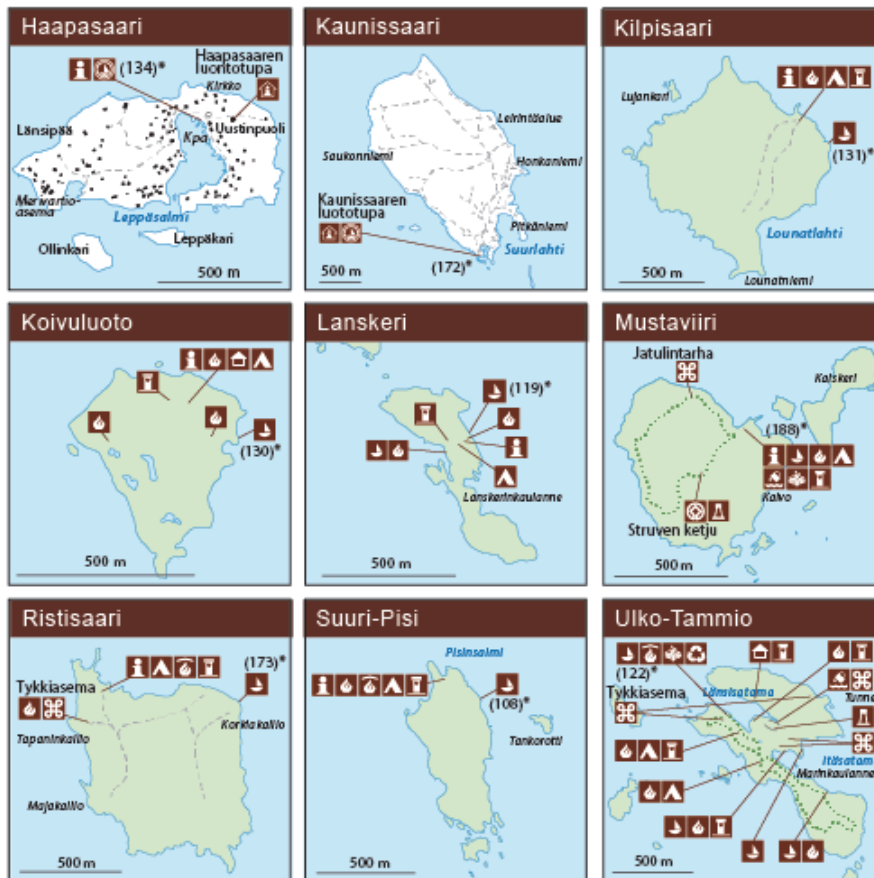
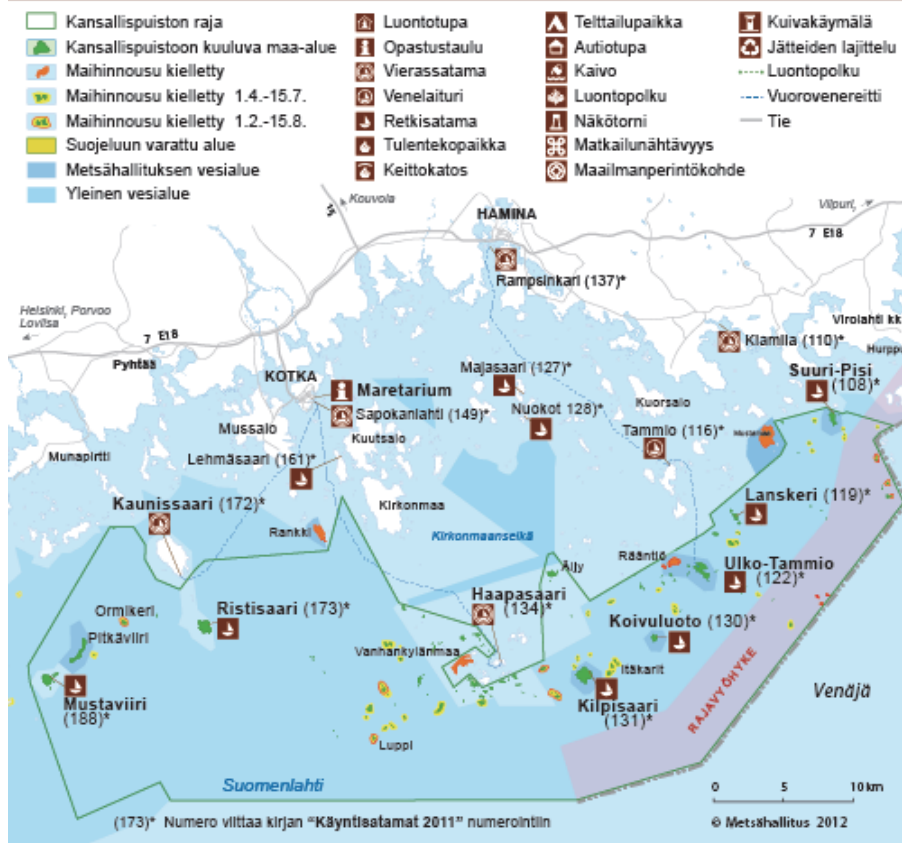
Metsäisten saarten kasvillisuus on yleensä matalaa ja harvaa kalliomännikköä, poronjäkäliä ja kalliionrakoihin tarttuneita katajapensaita. Ulko-Tammion ja muiden isoimpien saarten sisäosissa on myös kuin yllättäen eteläisen reheviä lehtoja. Saarista rehevin on Ristisaari, kaunissaarelaisten entinen laidunsaari saarnilehtoineen, kukkaketoineen ja rantaniittyineen. Nykyisin saarella laiduntavat lampaat auttavat osaltaan arvokkaan kulttuurimaiseman hoidossa.

Itäisen Suomenlahden kansallispuisto on ennen muuta tunnettu merilinnustostaan. Alueella onkin runsaasti hyviä saaria niin lintujen pesimiseen kuin muuton tarkkailuun. Linnusto on muuttunut puiston olemassaolon aikana ja ansiosta; toiset lajit ovat runsastuneet ja toiset taantuneet, uusia lajeja on tullut mutta yhtäkään ei ole kadonnut. Yleisimpiä vesilintuja ovat isokoskelo ja tukkasotka. Uusia tulokkaita pesimälinnustoon ovat kyhmyjoutsen, valkuposkihanhi, kanadanhanhi ja merimetso (Hokkanen 2012). Taantuneita ovat puiston tunnuslintu riskilä, sekä selkälokki ja karikukko. Muita harvalukuisia merilintuja ovat muun muassa etelänkiisla, merihanhi ja luotokirvinen. Myös muualla Suomessa voimakkaasti taantunut pilkkasiipi pesii edelleen puistossa. Pesimärauha turvataan mairinnousukielloilla tärkeimmillä pesimäalueilla.

Parhaan kuvan Itäisen Suomenlahden kansallispuistosta saa liikkumalla veneellä tai kajakilla puiston alueella. Kansallispuiston ainoa laiturilla varustettu satama sijaitsee Ulko-Tammiossa (kuva 2). Kuvaan 2 on merkitty alueen palvelut ja puiston tärkeimmät kohteet. Muihin retkeilysaariin pystyy rantautumaan säistä ja tuulista riippuen käyttäen hyväkseen ankkuria ja rantoihin asennettuja kiinnittymislenkkejä. Tyypillistä kansallispuiston saarien rantautumispaikoissa on melko huono tuulensuoja. Kansallispuiston alueella köliveneellä rantautuminen on helpointa Ulko-Tammioon. Muihin retkeilysaariin köliveneellä kiinnittyminen on mahdollista, mutta vaatii suotuisat sääolot ja paikallistuntemusta. EU-hankkeiden kautta mm. laituritilannetta pyritään parantamaan tulevaisuudessa. Suunnitelmissa on laitureiden rakentaminen Mustaviiriin, Ristisaareen ja Suuri-Pisiin.

Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa on siirrytty edellisen kävijätutkimuksen jälkeen vuonna 2009 roskattomaan retkeilyyn. Tämä tarkoittaa sitä, että retkeilijä ottaa vastuun omista jätteistään ja tuo ne pois maastosta.

Itäisen Suomenlahden kansallispuisto

Kuva 2. Itäisen Suomenlahden kansallispuiston palvelut. © Metsähallitus 2013, © Maanmittauslaitos 1/MML/13.

Kansallispuiston suosituin retkeilysaari on Ulko-Tammio. Ulko-Tammion saari on rauhallinen, merellinen ja suojainen retkikohde veneilijöille ja muille saaristossa liikkuville. Saaren luonnon monimuotoisuus on havaittu jo 1920-luvulla, jolloin vehkalahtelainen luonnonsuojelija Väinö Krohn teki aloitteen saaren suojelemiseksi ja tuolloisten niittyjen niiton lopettamiseksi. Ulko-Tammion saareen pääsee kesäisin myös vuoroveneellä Haminasta. Lisäksi lukuisat tilausristeilyt vierailevat avovesikauden aikana saarella. Ulko-Tammiossa on kesäviikonloppuisin (kesä- ja heinäkuu) Metsähallituksen opas opastamassa kansallispuiston kävijöitä saaren luonnosta, historiasta ja nykypäivästä. Saarella sijaitsevat myös telttailualueet sekä autiotupa, joka on ympärivuotisesti retkeilijöiden käytössä.

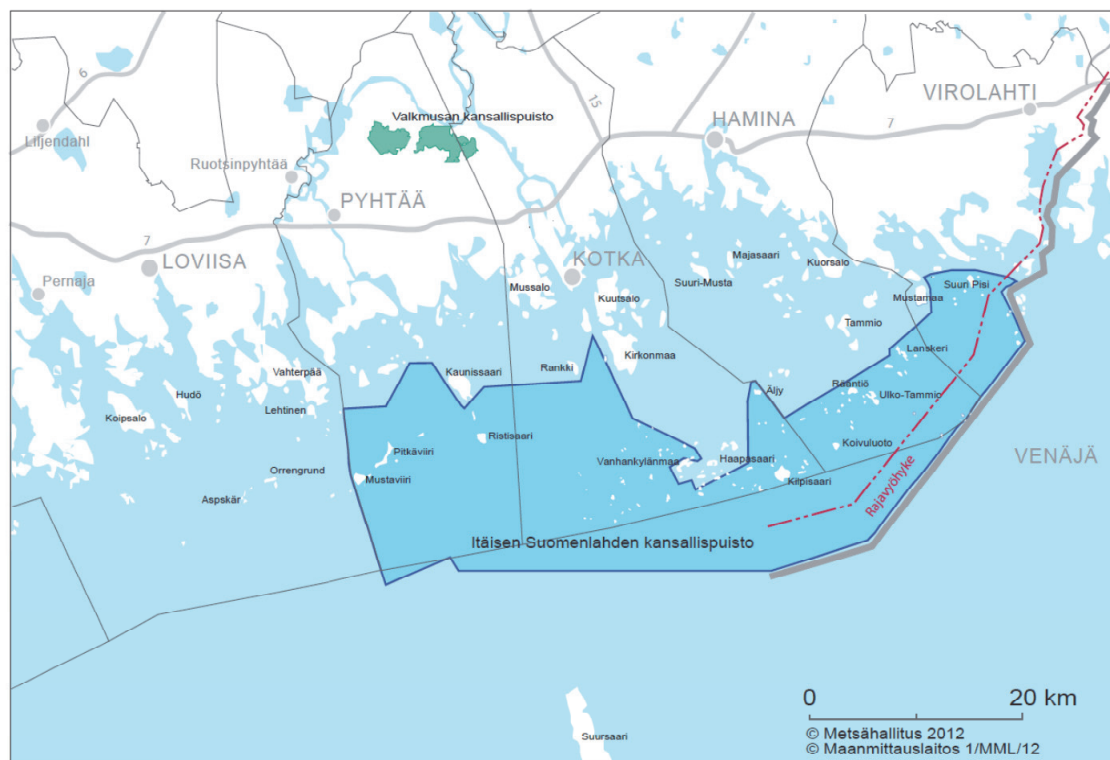
Mustaviiri on kansallispuiston läntisin retkeilysaari. Saarta on pyritty viime vuosina järjestelmällisesti kehittämään puiston toiseksi pääretkeilysaareksi Ulko-Tammion ohella. Saarella valmistui vuonna 2010 uusi näkötorni ja vuoden 2011 lopussa saatiin valmiiksi luontopolku info-tauluineen. Molemmat rakennuskohteet on rahoitettu EU-hankkeiden kautta. Suurin este kävijämäärien lisääntymiselle saarella on hyvien rantautumispaikkojen puuttuminen. Mustaviiristä löytyy sotahistorian ja alueen lähihistorian lisäksi mm. kivilabyrintteja eli jatulintarhoja sekä yksi Suomen kuu-desta Struven kolmiomittausketjun mittauspisteistä. Struven ketju on Unescon maailmanperintökohteena suojeltu.

Merenkululla ja saaristoelinkeinoilla on pitkät perinteet Itäisen Suomenlahden kansallispuiston alueella. Kalastus, lintujen- ja hylkeenpyynti sekä pienimuotoinen maanviljely ja karjatalous ovat jättäneet jälkensä kansallispuiston maisemaan. Heti kansallispuiston rajojen ulkopuolella sijaitsevat ympärivuotisesti asutut Kaunissaaren, Haapasaaren ja Tammion saaristolaiskylät. Kaunissaaren vierasvenesatamassa on kesäisin avoinna oleva Metsähallituksen ylläpitämä luontotupa, jossa on Itäisen Suomenlahden kansallispuistoa esittelevä Tyrsky tuo ja vie -näyttely. Lisäksi Haapasaa- ren vanhan koulun tiloissa toimii kesäisin luontotupa, jossa Rajatapaus-näyttely kertoo ulkosaariston luonnosta ja kansallispuiston asemasta Fennoskandian rajalla.

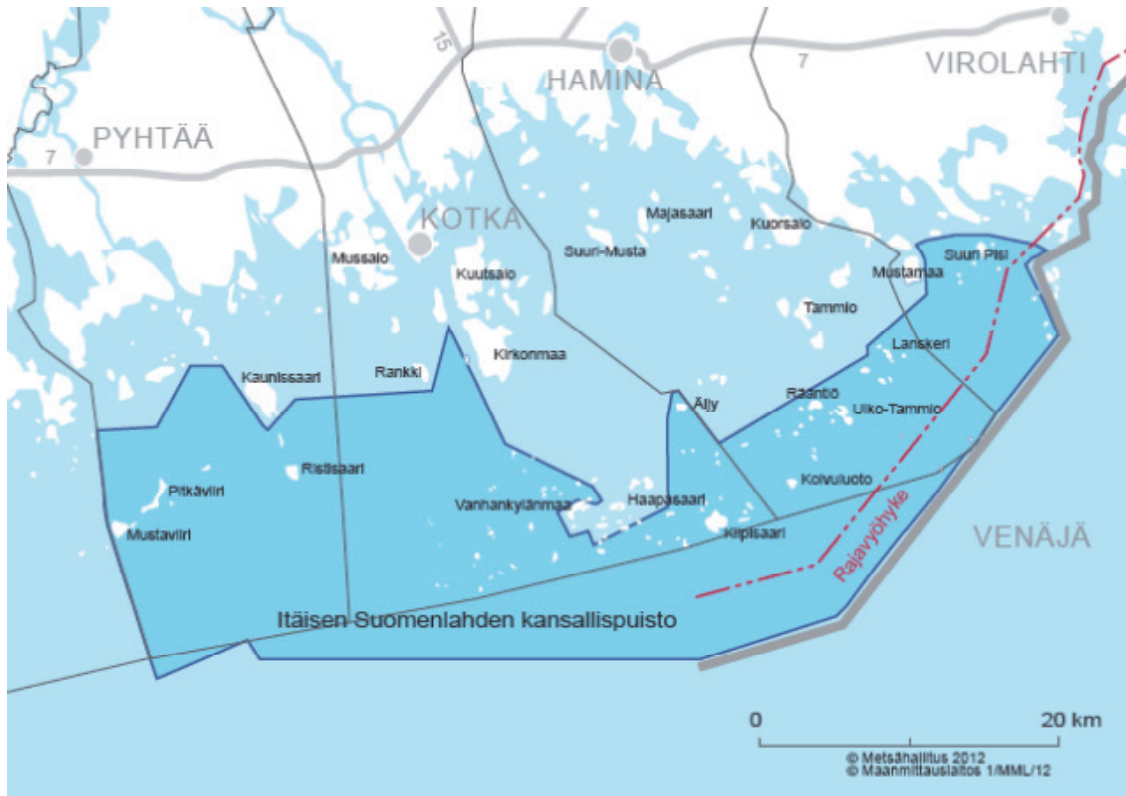
Taulukkoon 1 on koottu tärkeimmät tiedot Itäisen Suomenlahden kansallispuistosta vuonna 2012. Tarkempaa ja ajanmukaisempaa tietoa Itäisen Suomenlahden kansallispuistosta löytyy mm. luontoon.fi-verkkopalvelusta (Metsähallitus 2013a), kansallispuiston Facebook-sivuilta (Metsähallitus 2013b) ja surffaakaakkoon.fi-sivustolta (Metsähallitus 2013c). Tätä tutkimusta varten määritelty lähialue on esitetty kuvassa 3. Itäisen Suomenlahden kansallispuiston lähialueeksi määriteltiin Loviisan, Pyhtään, Kotkan, Haminan ja Virolahden kunnat. Samaa karttaa käytettiin kävijätutkimuksen kyselylomakkeen liitekarttana 2. Kävijätutkimuksen yhteydessä käytettiin myös liitekarttaa 1, jolla havainnollistettiin kansallispuiston alue (kuva 4).

Taulukko 1. Itäisen Suomenlahden kansallispuistoa kuvaavat tärkeimmät tiedot vuonna 2012.

ITÄISEN SUOMENLAHDEN KANSALLISPUISTO	
Perustamisajankohta	1982
Sijainti	Etelä-Suomen läänissä; kunnat: Pyhtää, Kotka, Hamina ja Virolahti
Pinta-ala	Maapinta-ala 6,7 km ² , vesialueet eivät kuulu puistoon
Käyntimäärä	14 400
Palvelut	<p>Metsähallituksen palvelut Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - luontotuvat (Kaunissaari ja Haapasaari) - Ulko-Tammiossa opas kesäviikonloppuisin (kesä- ja heinäkuu) - Retkeilyneuvonta (Maretarium, Kotka) - laiturit (Ulko-Tammio) - telttailualueet (Mustaviiri, Ristisaari, Kilpisaari, Koivuluoto, Ulko-Tammio, Lanskeri, Suuri-Pisi) - tulentekopaikat retkeilysaarissa - autiotuvat (Ulko-Tammio ja Koivuluoto) - näkötornit (Ulko-Tammio ja Mustaviiri) - kaivot (Ulko-Tammio ja Mustaviiri) - kuivakäymälät retkeilysaarissa <p>Yrittäjien tarjoamat palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kalastusmatkailupalveluita, venekuljetuksia, tilausristeilyjä ja ohjelmapalveluita kansallispuistossa - kansallispuiston lähialueen saarissa ravintola-, kahvila- ja majoituspalveluita (Tammio, Haapasaari ja Kaunissaari) - kalastusluvut
Käyttömuodot	Luonnonsuojelu, luontomatkailu, luonnon virkistyskäyttö, kotitarvekalastus ja -metsästys (rajoitettu)
Hoito- ja käyttösuunnitelma	Hoito- ja käyttösuunnitelman laadinta aloitettu vuonna 2007 ja vahvistettu vuonna 2012.

Kuva 3. Kävijätutkimusta varten määritelty Itäisen Suomenlahden kansallispuiston lähialue, kyselylomakkeen liitekartta numero 2. © Metsähallitus 2013, © Maanmittauslaitos 1/MML/13. Kartta oli vastaajien nähtävänä.

Kuva 4. Kävijätutkimuksen kyselylomakkeen liitekartta numero 1, jossa näkyvät Itäisen Suomenlahden kansallispuiston rajaus ja lomakkeella kysytyt käyntikohteet. © Metsähallitus 2013, © Maanmittauslaitos 1/MML/13.

2.2 Aineisto ja menetelmät

Metsähallituksen valtakunnallisen kävijätutkimusohjeen mukaan tutkimuksen aineistonkeruu toteutetaan satunnaisotannalla siten, että tiettyinä etukäteen arvottuina keruupäivinä jokaista yli 15-vuotiasta kävijää pyydetään täyttämään kyselylomake. Itäisellä Suomenlahdella aineistonkeruu päädyttiin kuitenkin toteuttamaan pääosin jatkuvalla aineistonkeruulla, jolloin lomakkeet olivat koko keruuaikana kävijöiden saatavilla ja omatoimisesti täytettävänä kuudessa jatkuvan keruun pisteessä. Lisäksi Ulko-Tammioon järjestettiin keräyslaatikko syyskuusta eteenpäin, kun käynnit saarella todettiin liian vähäisiksi aktiivisen keräämisen toteuttamiseksi. Lomakkeiden aktiivista keräämistä toteutettiin huolto- ja valvontakäyntien yhteydessä sekä kesä- ja heinäkuussa Ulko-Tammiossa opastusviikonloppujen yhteydessä. Jatkuvaan aineistonkeruuseen ja satunnaisiin aktiivikeruupäiviin päädyttiin Itäisen Suomenlahden kansallispuiston sijainnin, kävijämäärän ja käytettävissä olevien resurssien riittämättömyyden vuoksi. Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijätutkimussuunnitelma ja otantakehikko laadittiin näiden ennakkosuunnitelmien perusteella (liite 1).

Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijätutkimuksen aineistonkeruu toteutettiin 30.4.–31.10.2012. Tuona aikana aineistoa kerättiin jatkuvilla keräyspisteillä Suuri-Pisissä, Koivuluodossa, Kilpisaassa, Haapasaassa, Kaunissaassa ja Mustaviirissä (kuva 2). Lisäksi aineistoa kerättiin aktiivisesti ympäri kansallispuistoa huolto- ja valvontakäyntien yhteydessä sekä opastusviikonloppuina (kesä- ja heinäkuu) ja joidenkin ennalta sovittujen opastettujen tapahtumien yhteydessä Ulko-Tammiossa. Jatkuvien keräyspisteiden huolto pyrittiin järjestämään kahden viikon välein siten, että palautuslaatikot tyhjennettiin ja uudet vastauslomakkeet toimitettiin keräyspisteelle tarpeen niin vaatiessa. Lisäksi huolehdittiin, että keruupisteissä oli aina saatavilla teroitettuja lyijykyniä ja vastaamisen avuksi tarkoitetut kartat. Esimerkki keruupisteestä on kuvassa 5. Keräyspisteissä oli lisäksi lyhyt tiedote/ohjeistus kävijätutkimuksesta (liite 2). Käytännössä huoltokäyn-

tien väli muodostui suunniteltua kahta viikkoa pidemmäksi osassa keräyspisteitä, mutta kuitenkin niin, että tyhjiä vastauslomakkeita oli aina saatavilla.

Kerukseen osallistuivat Jussi Sutela, Hanna Stöckell, Johannes Puranen, Markus Keskitalo ja Maiju Lanki Metsähallituksesta. Kohderymänä tutkimuksessa olivat kaikki Itäisen Suomenlahden kansallispuiston yli 15-vuotiaat vierailijat. Kävijätutkimuslomakkeena käytettiin Metsähallituksen vakiomuotoista lomaketta, jota muokattiin vastaamaan Itäisen Suomenlahden erityispiirteitä (liite 5). Suomenkielisten lomakkeiden lisäksi saatavilla oli englanninkielisiä lomakkeita. Vastauksista 97 % oli suomeksi ja 3 % englanniksi.

Täytettyjen lomakkeiden määrää seurattiin koko aineistonkeruun ajan. Aktiivi- ja jatkuvalla keruulla pyrittiin tavoittamaan mahdollisimman paljon erilaisia kansallispuistossa kävijöitä, jolloin haastateltavien joukko olisi mahdollisimman kattava ja edustaisi hyvin erilaisten virkistysmuotojen harrastajia ja eri ikäryhmiä. Tavoitteena oli, että kaikki yli 15-vuotiaat kävijät olivat tutkimuksen kohderymänä. Puiston henkilökunnan arvion mukaan Itäisen Suomenlahden kansallispuiston erityispiirteenä on kävijöiden erilaisuus vuodenajan mukaan. Kesäkaudella puistossa liikkuu paljon huviveneilijöitä, kun taas alkua- ja loppukauden vierailijat ovat pääasiassa harrastustensa parissa kuten kalastamassa tai lintuja tarkkailemassa.

Kävijätutkimukseen osallistuneille tarjottiin kahta karttaa avuksi vastaamiseen. Kartassa 1 (kuva 4) oli Itäisen Suomenlahden kansallispuiston alue paikannimien ja kartassa 2 (kuva 3) Itäisen Suomenlahden kansallispuiston lähialue (Virolahti, Hamina, Kotka, Pyhtää, Loviisa). Jokaiselle haastateltavalle kerrottiin ohjeet vastauslomakkeen täyttämiseen. Valtaosa vastaajista täytti lomakkeen itse haastattelupaikalla. Jos haastateltavia oli paljon tai haastateltavilla ei ollut aikaa lomakkeen täyttöön, annettiin haastateltaville lomakkeen lisäksi palautuskuori. Palautuskuoreissa tulleiden vastausten määrä jäi tutkimuksessa kuitenkin verrattain pieneksi, 6 kpl (2 %). Haastattelupäivistä pyrittiin pitämään keruupäiväkirjaa, johon kirjattiin muun muassa keruupaikka, keruupäivä, kellonaika, säätila, kerättyjen lomakkeiden määrä ja kieltäytyneet vastaajat. Lisäksi keruupäiväkirjaan kirjoitettiin muita havaintoja ja vastaamisesta kieltäytymisen syitä. Keruupäiväkirjoista käy ilmi, että vastaamisesta ei juurikaan kieltäydytty. Aktiivisten keruupäivien lukumäärän määrittäminen on tällä keräystavalla melko hankalaa ja tarpeellontakin, koska keruuta suoritettiin aina, kun kerääjät liikkuvat maastossa. Kesä- ja heinäkuun ajalla, jolloin opas toimi Ulko-Tammiossa ja keräsi vastauksia aktiivisesti, keräyspäivien lukumäärä oli 16. Tällöinkin keräystä tehtiin muiden opastus- ja huoltotehtävien ohella. Lisäksi 11.8.2012 järjestetyllä Itäisen Suomenlahden kansallispuiston yleisölle avoimella 30v-juhlaristeilyllä Ulko-Tammioon kerättiin satunnaisotannalla kävijätutkimuslomakkeita.

Myönteistä oli, että monet Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa vierailevat tulivat antamaan haastattelijalle suullista palautetta alueesta ja virkistysmahdollisuuksista lomakkeen täyttämisen lisäksi. Haastatteluihin suhtauduttiin erittäin myönteisesti, ja vastaajat kokivat tärkeänä mahdollisuuden olla mukana vaikuttamassa alueen kehittämiseen. Alkuperäisenä tavoitteena oli kerätä 300 lomaketta, joka oli suhteutettu vuoden 2007 kävijätutkimuksessa kerättyihin 266 lomakkeeseen. Tavoite ei aivan toteutunut, vaan yhteensä lomakkeita saatiin 273 (taulukko 2 ja liite 1). Saatua lomakemäärää voidaan kuitenkin pitää kohtuullisen hyvänä suhteessa puiston kävijämäärään (14 400).

Vastauslomakkeita saatiin kaikkiaan 273, joista jatkuvan keruun pisteisiin palautettiin 118, aktiivikeruulla saatiin 149 ja postitse palautui 6 (taulukot 2 ja 3). Hylättyjä lomakkeita oli 7 kappaletta. Hylkäämiseen johti epäasiallinen lomakkeen täyttö tai tietojen huomattava puuttuminen. Eniten lomakkeita kerättiin luonnollisesti Ulko-Tammiossa, joka on Itäisen Suomenlahden kansallispuiston suosituin retkeilysaari kesäisen yhteysalusliikenteen ja suojaosan sataman vuoksi. Mustaviirin alhainen lomakkeiden määrä hieman yllätti, ilmeisesti suurimpina syinä olivat tuulinen veneily-

kausi, Mustaviirin heikot veneiden kiinnittymispaikat ja ihmisten tietämättömyys saaren uusista palveluista (näkötorni ja viitoitettu luontopolku).

Kuva 5. Suuri-Pisin keräyspiste. Kuva: Jussi Sutela.

Taulukko 2. Vastausten jakautuminen haastattelupaikoittain Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa 2012.

Haastattelupaikka	kpl	%
Ulko-Tammio	159	58
Haapasaari laatikko	15	5
Kaunissaari laatikko	24	9
Mustaviiri	1	0
Suuri-Pisi	4	1
Lanskeri	9	3
Koivuluoto	1	0
Suuri-Pisi laatikko	32	12
Koivuluoto laatikko	9	3
Kilpisaari laatikko	9	3
Mustaviiri laatikko	10	4
Yhteensä	273	100

Taulukko 3. Vastausten jakautuminen vastaustavoittain.

Vastaustapa	kpl	%
Paperilomake haastattelupaikalla asiakkaan täyttämänä	149	55
Paperilomake postitse	6	2
Paperilomake kyselypisteessä, jossa ei haastattelijaa (esim. postilaatikko tai autiotupa)	118	43
Yhteensä	273	100

Jotkin kyselylomakkeen (liite 5) kysymyksistä olivat vastaajille ongelmallisia:

- rahankäyttöön liittyvässä kysymyksessä 13 monet vastaajat olivat kieltäneet käyttäneensä rahaa, mutta silti arvioineet joko henkilökohtaisia tai seurueen kuluja. Lisäksi useat yhteysaluksella Ulko-Tammioon saapuneet eivät olleet maininneet rahankäytössä matkalippuihin käytettyjä euroja.
- myös kysymykset 2 ja 3 olivat haastavia vastaajille. Useasti kysymyksiin vastattiin epäloogisesti. Erityisen hankalaa monelle oli lähialueen ymmärtäminen ja hahmottaminen, vaikka lähialueen kunnat oli mainittu kysymyksessä 2b ja havainnollistettu haastattelupisteellä olevassa kartassa (kuvan 3 kartta).
- kysymyksessä 10a arvioitiin palvelujen, rakenteiden ja ympäristön laatua ja määrää. Vastaajista pääosa vastasi laadun arviointiin, mutta määrän arvioiminen olikin jo suurpiirteisempää, eikä siihen välttämättä aina vastattu ajatuksella tai siihen jätettiin osittain vastaamatta.

Lomakkeiden tallennus aloitettiin elokuussa 2012 ja suoritettiin loppuun marraskuun alussa. Tallennusvaiheessa vastaajien merkintöjä tarkennettiin tai korjattiin joiltakin osin. Muutokset vastauksiin pyrittiin tekemään ainoastaan selviin kohtiin lomakkeen täyttäjän vastausta kunnioittaen. Myös ylitulkitsemissa pyrittiin välttämään. Tallennuksessa noudatettiin yleisiä tallennusohjeita.

Kyselylomakkeiden tiedot tallennettiin Metsähallituksen asiakasseurantojen hallintaan käytettävään ASTA-tietojärjestelmään. Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, keskihajonta, moodi, mediaani ja prosenttipisteet):

- moodi on tyyppiarvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa
- mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta ja 75 %:n prosenttipiste sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisten vaikutusten laskemiseen käytettiin Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen (2009) kehittämää laskentamallia, joka on osa Metsähallituksen ASTA-tietojärjestelmää. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskemisessa käytetään ASTAan tallennettuja tietoja kävijöistä ja heidän rahankäytöstään sekä alueen vuotuista käyntimäärää. Laskentaa varten suojelu- ja retkeilyalueet on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Itäisen Suomenlahden kansallispuisto kuuluu tässä tarkastelussa luokkaan taajama/tiheä asutus. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.

3 Tulokset

3.1 Kävijärakenne

3.1.1 Kävijöiden perustiedot

Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijätutkimukseen vastanneista 54 % oli miehiä ja 46 % naisia. Tutkimukseen vastanneiden miesten keski-ikä oli 49 vuotta ja naisten 48 vuotta (taulukko 4). Vanhin tutkimukseen vastaaja oli 85-vuotias mies ja nuorin vastaaja 15-vuotias. Suurin kävijäryhmä oli 45–54-vuotiaat ja toiseksi suurin 55–64-vuotiaat sekä miehissä että naisissa.

Vastanneista 29 %:lla oli ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto ja 28 %:lla opistotasoinen tutkinto. Ammattikoulun käyneitä oli 15 %, alemman yliopisto- tai korkeakoulututkinnon suorittaneita 19 % ja 9 %:lla ei ollut lainkaan ammatillista tutkintoa (taulukko 5).

Kotimaisia kävijöitä oli vastanneista 98 % ja ulkomaisia 2 % (taulukko 6). Kotimaisista kävijöistä 40 % oli paikallisia (asuvat vakituisesti lähialueella Virolahti, Hamina, Kotka, Pyhtää, Loviisa) ja 58 % kotimaisia matkailijoita, jotka tulivat lähialueen ulkopuolelta. Suomessa asuvia kävijöitä tuli 46 paikkakunnalta ja kotipaikkakuntia tarkasteltaessa erottuivat selvästi alueet, joista kävijöitä tuli puistoon eniten (taulukko 7). Ulkomaisista kävijöistä eniten vastanneista oli saksalaisia, 2 kävijää. Lisäksi edustettuina olivat Norja, Ruotsi ja Ukraina, jokaisesta yksi vastaaja.

Taulukko 4. Vastanneiden ikää kuvaavia tunnuslukuja. Vastanneiden lukumäärä (n) oli 264.

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
Keski-ikä	48,52	47,52	48,06
län keskihajonta	13,67	15,68	14,61
Minimi-ikä	15	15	15
Maksimi-ikä	85	76	85
Moodi	47	59	59
Mediaani	49	48	49

Taulukko 5. Vastanneiden ammatillinen koulutus.

Ammatillinen koulutus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ammattikoulu	24	17	14	12	38	15
Opistotasoinen tutkinto	34	24	39	33	73	28
Alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	27	19	23	19	50	19
Ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	40	29	35	29	75	29
Ei ammatillista tutkintoa	14	10	8	7	23	9
Yhteensä	139	100	119	100	259	100

Taulukko 6. Vastanneiden luokittelu asuinkunnan ja kotimaan perusteella.

Kävijätyyppi	kpl	%
Paikallinen asukas	103	40
Kotimainen matkailija	148	58
Ulkomainen matkailija	5	2
Yhteensä	256	100

Taulukko 7. Vastanneiden asuinkunnat.

Asuinkunta	kpl	%
Kotka	55	22
Helsinki	42	17
Hamina	29	12
Kouvola	29	12
Virolahti	12	5
Espoo	8	3
Vantaa	7	3
Jyväskylä	7	3
Pyhtää	6	2
Lahti	4	2
Lappeenranta	4	2
Porvoo	3	1
Oulu	2	1
Siilinjärvi	2	1
Tampere	2	1
Kuopio	2	1
Miehikkälä	2	1
Joensuu	2	1
Kemiönsaari	2	1
Pori	2	1
Hämeenlinna	2	1
Kangasala	2	1
Salo	2	1
Kerava	1	0
Kirkkonummi	1	0
Iitti	1	0
Järvenpää	1	0
Hollola	1	0
Hyvinkää	1	0
Hartola	1	0
Nurmijärvi	1	0
Mikkeli	1	0
Mäntsälä	1	0
Nastola	1	0
Loviisa	1	0
Maaninka	1	0
Tuusniemi	1	0
Tuusula	1	0
Sipoo	1	0
Ranua	1	0
Riihimäki	1	0
Pöytyä	1	0
Siuntio	1	0
Sulkava	1	0
Taivalkoski	1	0
Raasepori	1	0
Yhteensä	251	100

3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijät saapuivat puistoon useimmiten pienissä 2–5 hengen seurueissa (67 %) (taulukko 8). Yksin liikkuvia oli vain 8 % vastaajista. Vastanneista 66:lla (26 %) oli seurueessaan alle 15-vuotiaita (taulukko 9). Näissä seurueissa lapsia oli keskimäärin 2,1 ja heidän ikänsä oli keskimäärin 9 vuotta. Liikuntaesteisiä oli neljässä seurueessa.

Yli puolet (53 %) seurueessa puistoon saapuneista vieraili siellä oman perheen jäsenten kanssa ja 18 % virkistäytyi ystävien kanssa (taulukko 10). Kolmanneksi eniten puistossa vierailtiin kerhon, yhdistyksen tms. kanssa (14 %). Nämä kolme seuruetyyppiä kattavat 85 % kaikista puistossa käyneistä.

Taulukko 8. Kävijätutkimukseen vastanneiden seuruetiedot.

Seurueen koko	kpl	%
Yksin	22	8
2–5 hengen seurue	183	67
6 tai useamman hengen seurue	67	25
Yhteensä	272	100

Taulukko 9. Usean hengen seurueita kuvaavia tunnuslukuja Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Seurueen koko yhteensä	250	9,5	15,96	2	2	3	6	65
Seurueessa 15-vuotiaita	66	2,1	1,63	1	1	2	2	12
Seurueessa liikuntaesteisiä	4	1,8	0,50	1	1	2	2	2
Alle 15-vuotiaiden syntymävuodet	85	2003,3	4,01	1996	2000	2002	2007	2012

Taulukko 10. Seurueen koostumus.

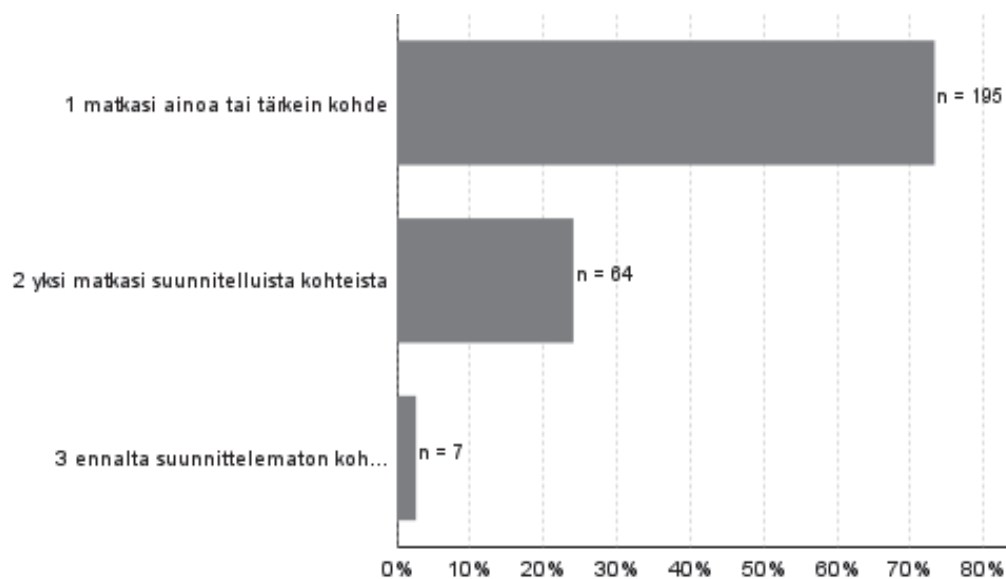
Seurue	kpl	%
Oman perheen jäsenet	121	53
Ystävät	41	18
Kerho, yhdistys tms.	33	14
Muut sukulaiset	16	7
Jokin muu	8	4
Eläkeläisryhmä	4	2
Työtoverit	2	1
Opiskeluryhmä	2	1
Ohjelmapalveluyrityksen asiakkaat	1	0
Yhteensä	228	100

3.2 Käynti Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa

3.2.1 Kohteen tärkeys

Itäisen Suomenlahden kansallispuisto oli vastanneista suurimmalle osalle (73 %) matkan ainoa tai tärkein kohde (kuva 6). Vastaaajista 24 % ilmoitti Itäisen Suomenlahden olleen yksi matkan suunnitelluista kohteista. Tällöin muut kohteet olivat pääasiassa Itäisen Suomenlahden kansallispuiston lähialueella (liite 3).

Ennalta suunnittelemaan kohde kansallispuisto oli 7 vastaajalle (3 %). Tuolloinkin matkan pääkohde sijaitsi useimmiten Itäisen Suomenlahden kansallispuiston lähialueella (liite 3).

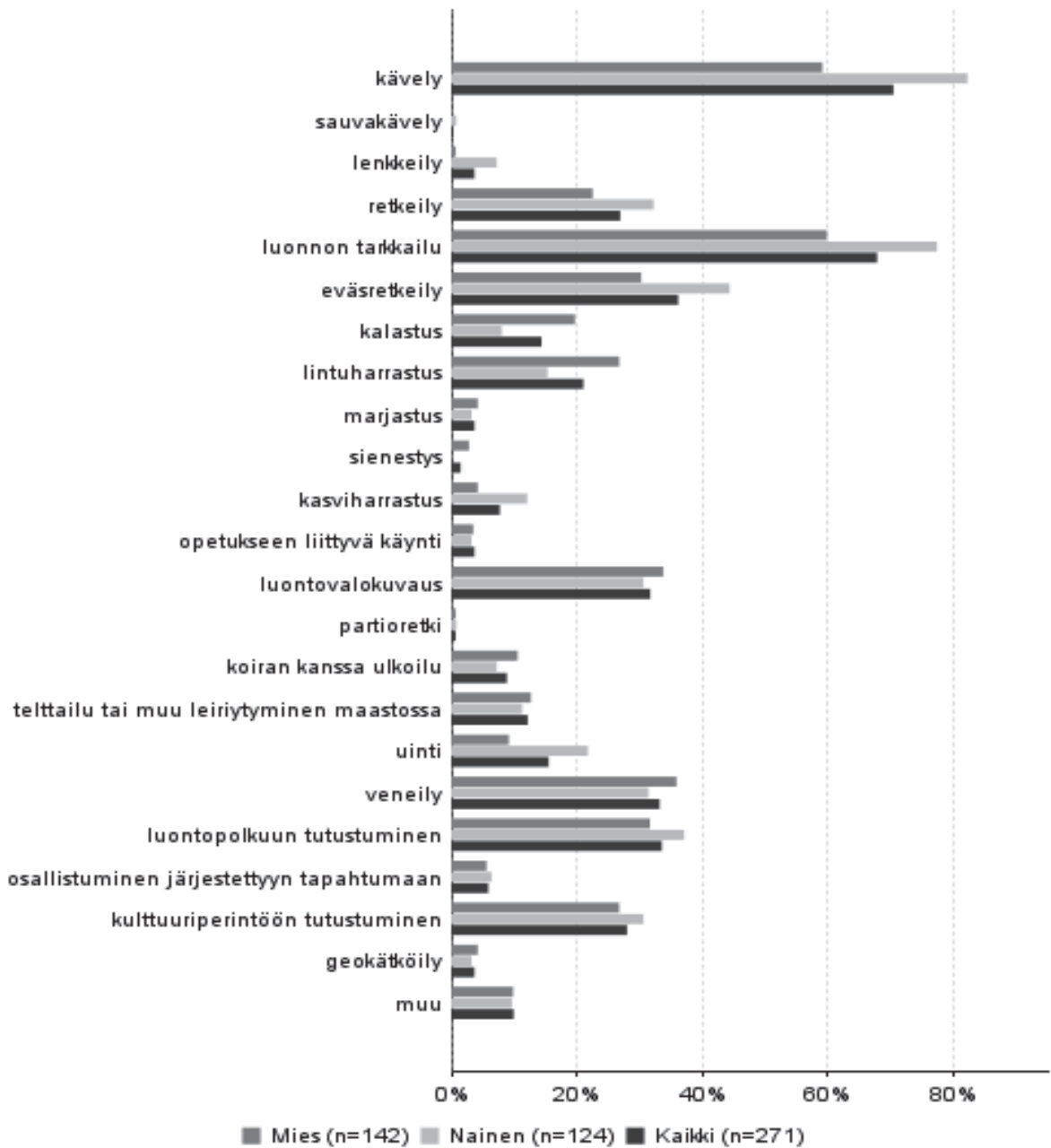
Kuva 6. Itäisen Suomenlahden kansallispuiston tärkeys matkan kohteena (n = 266).

3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset

Kävijät harrastivat tällä käynnillään Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa useimmiten kävelyä (70 % vastanneista), luonnon tarkkailua (68 %), eväsretkeilyä (36 %), luontopolkuun tutustumista (33 %), veneilyä (33 %) ja luontovalokuvausta (32 %) (kuva 7). Kulttuuriperintöön tutustui 28 % vastaajista. Myös retkeilyä ja lintujen tarkkailua harrasti yli 20 % vastaajista. Merialueella sopivaa kalastusta harrasti tällä käynnillään 14 % vastaajista.

Luonnon tarkkailu ja kävely olivat selkeästi molempien sukupuolten suosituimmat harrastukset. Miehistä 60 % ja naisista 77 % ilmoitti harrastavansa luonnontarkkailua. Kävelyä harrasti 59 % miehistä ja 82 % naisista. Miehiä kiinnostivat näiden ohella veneily (36 %) ja luontovalokuvaus (34 %) ja naisten muita suosikkiharrasteita olivat eväsretkeily (44 %) ja luontopolkuun tutustuminen (37 %).

Useimmat kävijätutkimukseen vastanneista osallistuivat tällä käynnillään 4–6 toimintaan (48 % vastanneista), 37 % osallistui 1–3 toimintaan ja 12 % seitsemään tai useampaan (taulukko 11). Naiset harrastivat keskimäärin useampia asioita kuin miehet.

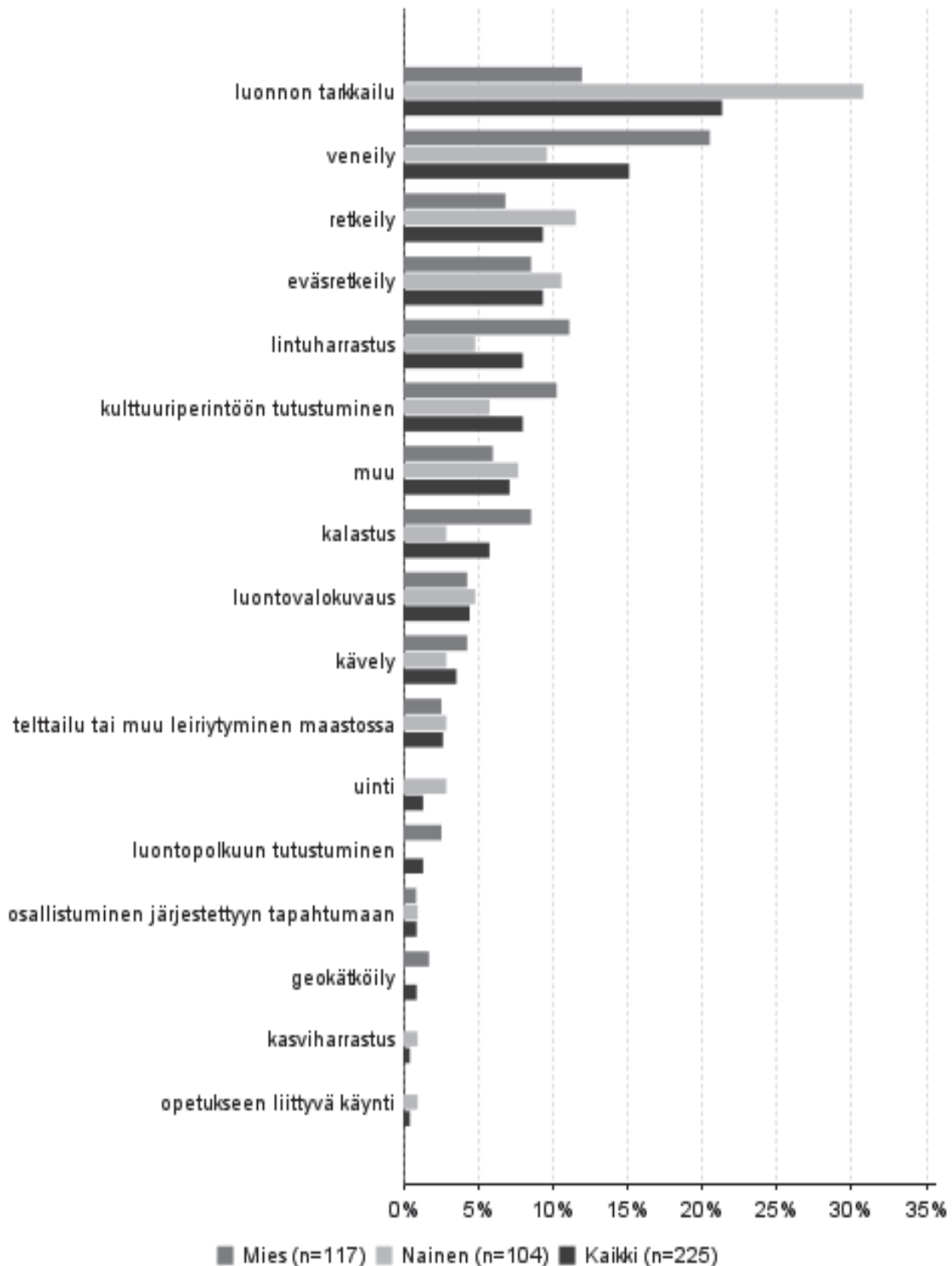

Kuva 7. Erilaisten harrastusten suosio kyseisellä käynnillä Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa. Kysymyksessä oli mahdollista valita useampi vaihtoehto.

Taulukko 11. Harrastusten lukumäärä kyseisellä käynnillä Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa.

Harrastusten lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–3	56	39	40	32	100	37
4–6	70	49	59	48	130	48
7–9	14	10	18	15	32	12
10 tai enemmän	2	1	7	6	9	3
Yhteensä	142	100	124	100	271	100

Kävijöiltä tiedusteltiin lisäksi, mikä oli heidän tärkein harrastuksensa tällä käynnillä Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa. Tärkeimmiksi nostettiin luonnon tarkkailu, jonka valitsi 21 % vastaajista, sekä veneily, jota piti tärkeimpänä harrastuksenaan 15 % vastaajista (kuva 8). Miehet ilmoittivat selkeästi tärkeimmäksi harrastukseksi veneilyn, kun taas naisten tärkein harrastus oli ylivoimaisesti luonnon tarkkailu, joka oli miesten suosikkien joukossa tasaväkinen lintuharrastuksen, kulttuuriperintöön tutustumisen, eväretkeilyn ja kalastuksen kanssa.

Kuva 8. Vastanneiden tärkein harrastus kyseisellä käynnillä Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa.

3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen

Kävijöiltä tiedusteltiin, missä päin Itäisen Suomenlahden kansallispuistoa he tällä käynnillään olivat vierailleet tai aikoivat vierailla. Suurin osa vastanneista (68 %) ilmoitti joko vierailleensa tai aikovansa vierailla Ulko-Tammiossa (taulukko 12). Muita suosituimpia käyntikohteita kansallispuistossa olivat Suuri-Pisi ja Lanskeri (ks. kuva 2). Kansallispuiston välittömässä läheisyydessä sijaitsevat Kaunissaari ja Haapasaari olivat myös suosittuja käyntikohteita. Näissä saarissa sijaitsevat Metsähallituksen ylläpitämät luontotuvat, jotka kertovat vaihtuvien näyttelyiden avulla kansallispuistosta. Lisäksi Kaunissaaresta ja Haapasaaresta löytyvät runsaat palvelut vierasveneilijöille, joten niiden suosio vierailukohteina on ymmärrettävää.

Hieman yllättäen vain 7 % kävijöistä ilmoitti vierailleensa tai suunnittelevansa vierailua tällä kansallispuistokäynnillä Mustaviirissä. Syynä saattavat olla kesän vaihtelevat ja tuuliset säät, mutta osaltaan myös saaren heikot rantautumispaikat.

Varsinkin keväisin suosittuna lintusaarena Itäisellä Suomenlahdella tunnetun Ristisaaren käyntikohteeseen ilmoitti vain 7 vastaajaa (3 %). Osaltaan tähän vaikuttaa keräyspisteen puuttuminen Ristisaaresta, kävijätutkimuksen painottuminen kesäkaudelle ja Ristisaaren hankalat rantautumisolosuhteet.

Taulukko 12. Käyntien alueellinen jakautuminen Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa. Kysymyksessä pystyi valitsemaan useita vaihtoehtoja.

Käyntikohte	kpl	%
Ulko-Tammio	186	68
Kaunissaari (luontotupa)	50	18
Suuri-Pisi	46	17
Haapasaari (luontotupa)	45	16
Lanskeri	26	10
Kilpisaari	25	9
Mustaviiri	19	7
Koivuluoto	17	6
Ristisaari	7	3
Pitkäviiri	6	2
Muualla	7	3
Vastanneita yhteensä	273	

3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus

Päiväkävijöiden osuus Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa oli 49 % ja yöpyjien 51 % (taulukko 13). Päiväkävijät viipyivät puistossa keskimäärin 3,5 tuntia. Yöpyjien keskimääräinen viipymisaika puistossa oli 2,7 vuorokautta. Miesten ja naisten välillä ei juuri ole eroja päiväkäynnin kestossa, molemmat viettivät puistossa keskimäärin 3–4 tuntia. Yöpyjä sen sijaan oli selvästi useammin mies. Yön kansallispuistossa viettäneistä miehiä oli 57 % ja naisia 42 %. Miesten vierailu kesti keskimäärin 3,1 vuorokautta ja naisten 2,1 vuorokautta. Molemmat sukupuolet huomioon ottaen tyypillisiin yöpymisen sisältävä vierailu alueella oli yhden yön mittainen. Pisimmän vierailun ilmoitettiin kestäneen 10 vuorokautta.

Taulukko 13. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus kaikista vastaajista sekä käynnin kesto Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	132	49	3,5	3	2	1	10
Miehet	64	48	3,9			1	10
Naiset	65	49	3,2			1	10
Yöpyjät	136	51	2,7	2	1	1	10
Miehet	78	57	3,1			1	10
Naiset	57	42	2,1			1	6
Yhteensä	268						

Yleisin yöpymistapa kansallispuiston alueella oli vene. Veneessä yöpyi 51 % yöpyjistä (taulukko 14). Seuraavaksi yleisin yöpymistapa oli oma majoite, kuten telta tai laavu. Omassa majoitteessa yöpyi 38 % yöpyjistä. Ulko-Tammion ja Koivuluodon autiotupia majoitteenaan käytti 11 % kansallispuistossa yöpyneistä. Veneessä yövyttiin keskimäärin 2,7 yötä, omassa majoitteessa 2,6 yötä ja autiotuvissa 1,8 yötä. Pisimmän vierailun aikana yövyttiin 11 yötä omassa majoitteessa.

Taulukko 14. Yöpymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Itäisen Suomenlahden kansallispuiston alueella (n = 128).

Yöpymistapa	n	Keskiarvo	Keskihaj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Autiotuvassa	14	1,8	1,48	1	1	1	2	6
Omassa majoitteessa (laavu, telta tms.)	49	2,6	2,29	1	1	2	3	11
Veneessä	65	2,7	2,35	1	1	2	3	10

Kävijöiltä tiedusteltiin myös, miten pitkään he oleskelivat Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa ja sen lähialueilla yhteensä. Tässä kysymyksessä oli tarjolla vastausvaihtoehto ”asun vakituisesti lähialueella”. Lähialueeseen oli rajattu kuuluvaksi seuraavat kunnat: Virolahti, Hamina, Kotka, Pyhtää ja Loviisa. Käynnin kokonaiskestossa on Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa ja sen lähialueilla huomioitu ainoastaan lähialueen ulkopuolella asuvat vastaajat. Näin tulos kuvaa matkailijoiksi luokiteltavien henkilöiden viipymää. Vastanneista 29 % oli päiväretkellä ja 71 % yöpyi Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa tai sen lähialueella (taulukko 15).

Matkailijoiden keskimääräinen päiväkäynti kansallispuistossa lähialueineen oli 5,2 tunnin mittainen, mikä on vajaan kaksi tuntia pidempi kuin taulukosta 13 näkyvä kaikkien päiväkävijöiden viipymä puistossa (3,5 tuntia). Ne matkailijat, jotka yöpyivät matkallaan kansallispuistossa tai sen lähialueella, viipyivät keskimäärin 5,3 vuorokautta eli puiston lähialueella viivytettiin vielä noin 2,5 lisävuorokautta puistossa vietetyn ajan lisäksi (taulukot 13 ja 15).

Päiväkävijöistä naiset (5,9 tuntia) viipyivät kansallispuistossa ja sen lähialueella pidempään kuin miehet (4,6 tuntia). Naiset (5,8 vrk) myös yöpyivät kauemmin kuin miehet (5,0 vrk). Lukuihin vaikuttaa kuitenkin merkittävästi yksi naisvastaaja, jonka käynnin kesto oli 60 vuorokautta. Tyyppillisin vierailu kansallispuistossa ja sen lähialueella molemmat sukupuolet huomioon ottaen oli kahden vuorokauden mittainen. Pisimmillään kansallispuistossa ja sen lähialueella vietettiin yhteensä 60 vuorokautta.

Lähialueella yöpyneistä lähes puolet yöpyi veneessä (taulukko 16). Suosittuja yöpymistapoja lähialueella olivat myös oma majoite (16 %) ja oma mökki sekä ystävän tai sukulaisen luona yöpymisen, joissa molemmissa yöpyi 13 % vastanneista.

Taulukko 15. Matkailijoiden käynnin kesto Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa ja sen lähialueella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	38	29	5,2	4	4	2	11
Miehet	21	55	4,6			2	11
Naiset	17	45	5,9			2	10
Yöpyjät	92	71	5,3	3	2	1	60
Miehet	53	58	5,0			1	34
Naiset	37	40	5,8			1	60
Yhteensä	130						

Taulukko 16. Yöpymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Itäisen Suomenlahden kansallispuiston lähistöllä (n = 83).

Yöpymistapa	n	Keskiarvo	Keskihaj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Hotelli	2	2,5	2,12	1	1	4	4	4
Vuokramökki	2	6,0	5,66	2	2	10	10	10
Oma mökki	11	9,3	17,23	1	1	3	7	60
Asuntoauto tai -vaunu	1	2,0		2	2	2	2	2
Oma majoite (laavu, telta tms.)	13	2,5	1,81	1	1	2	3	7
Vene	41	5,0	4,49	1	2	3	6	21
Ystävän tai sukulaisen luona	11	2,5	1,81	1	1	2	3	7
Muu	2	2,0	1,41	1	1	3	3	3

Lähes kaksi kolmasosaa kaikista tutkimukseen osallistuneista oli käynyt alueella aiemmin (taulukko 17). Naisista ensikertalaisia Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa oli 41 %, kun taas miehistä alueella ensimmäistä kertaa vieraili 31 %.

Aikaisemmin puistossa vierailleet olivat käyneet alueella viimeisten viiden vuoden aikana keskimäärin 19 kertaa (taulukko 18). Maksimikäyntimäärä viiden vuoden aikana oli 300 kertaa. Ensimmäisen kerran alueella oli vierailtu keskimäärin 21 vuotta sitten, vuonna 1991 (taulukko 19). Yksi vastaaja oli tutustunut alueeseen ensi kertaa jo vuonna 1949, ja yhdellä edellisestä käynnistä oli ehtinyt vierähtää 42 vuotta kuitenkin keskimääräisen edellisen vierailukerran ajoittuessa vuoteen 2009.

Taulukko 17. Käynnin toistuvuus Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa.

Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ensikertaa alueella	39	31	44	41	86	36
Käynyt aikaisemmin	86	69	64	59	150	64
Yhteensä	125		108		236	

Taulukko 18. Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa aiemmin vierailleiden käynnit viimeisten viiden vuoden aikana.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Käynnit viimeisten 5 vuoden aikana	150	19,5	40,68	0	2	5	20	300

Taulukko 19. Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa aiemmin vierailleiden ensimmäisen ja viimeisimmän käynnin ajoittuminen.

Ensimmäinen ja viimeisin käynti alueella	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25%	Med	75%	Max
Ensimmäisen kerran käynyt								
vuonna	158	1991,1	15,13	1949	1982	1994	2005	2012
vuotta sitten	158	20,9	15,13	0	7	19	30	63
Viimeksi käynyt								
vuonna	154	2009,0	6,06	1970	2010	2011	2012	2012
vuotta sitten	154	3,0	6,06	0	0	1	2	42

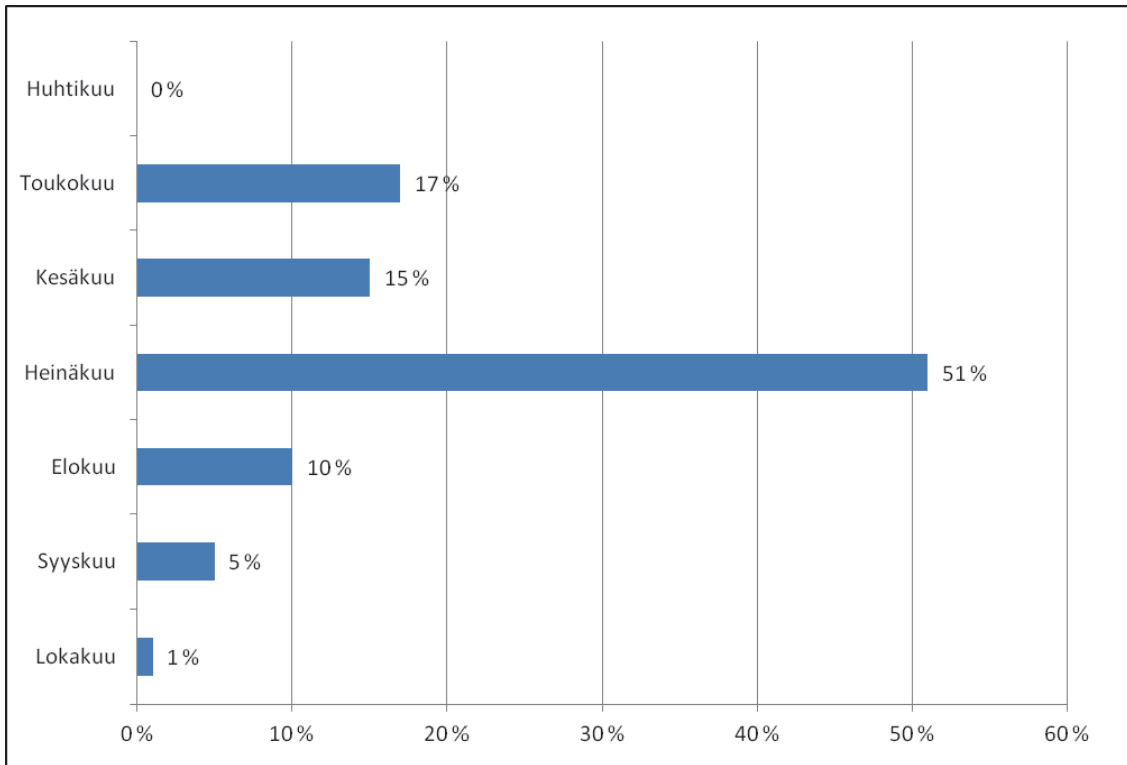
3.2.5 Saapuminen alueelle

Selvästi suosituin kuukausi saapua alueelle oli heinäkuu (kuva 9). Heinäkuussa puistossa vieraili 51 % vastaajista. Seuraavaksi eniten kävijöitä oli toukokuussa (17 %), kesäkuussa (15 %) ja elokuussa (10 %). Kesälomakausi (kesäkuu–elokuu) oli suosittua aikaa Itäisellä Suomenlahdella vierailuun, sillä 76 % vastaajista kävi puistossa tuona aikana. Kesä- ja heinäkuun käyntimääriä nostaa Haminasta Ulko-Tammioon viikonloppuisin liikennöivä yhteysalus.

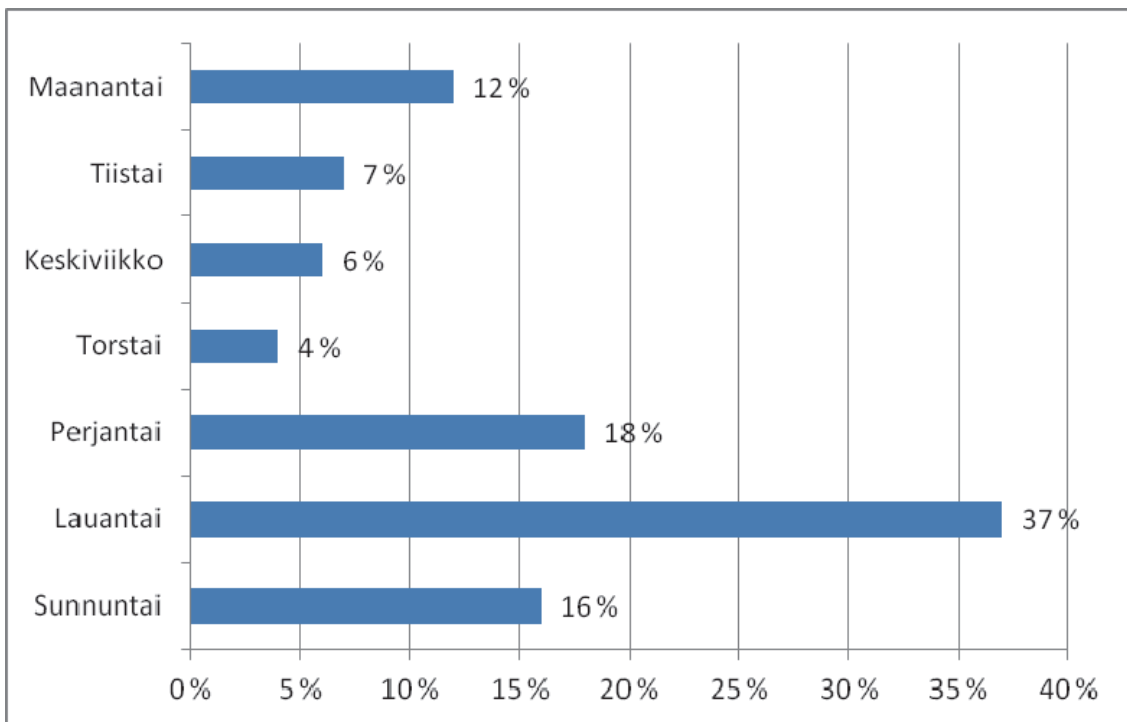
Jäiden lähtö Itäiseltä Suomenlahdelta alkaa normaali-keväänä lännestä ja viimeisimpänä jäät sulavat idästä. Jäidenlähtö ajoittui vuonna 2012 huhtikuun loppuun ja toukokuun alkuun siten, että ensimmäinen keräyspiste perustettiin Mustaviiriin huhtikuun 30. päivä. Tästä johtuen huhtikuulle kirjattiin ainoastaan yksi (1) täytetty lomake.

Suosituin saapumispäivä oli lauantai, jolloin alueelle saapui 37 % vastanneista (kuva 10). Toiseksi suosituin päivä oli perjantai ja kolmanneksi suosituin sunnuntai. Vähiten kansallispuistoon saavuttiin torstaisin (4 % vastaajista).

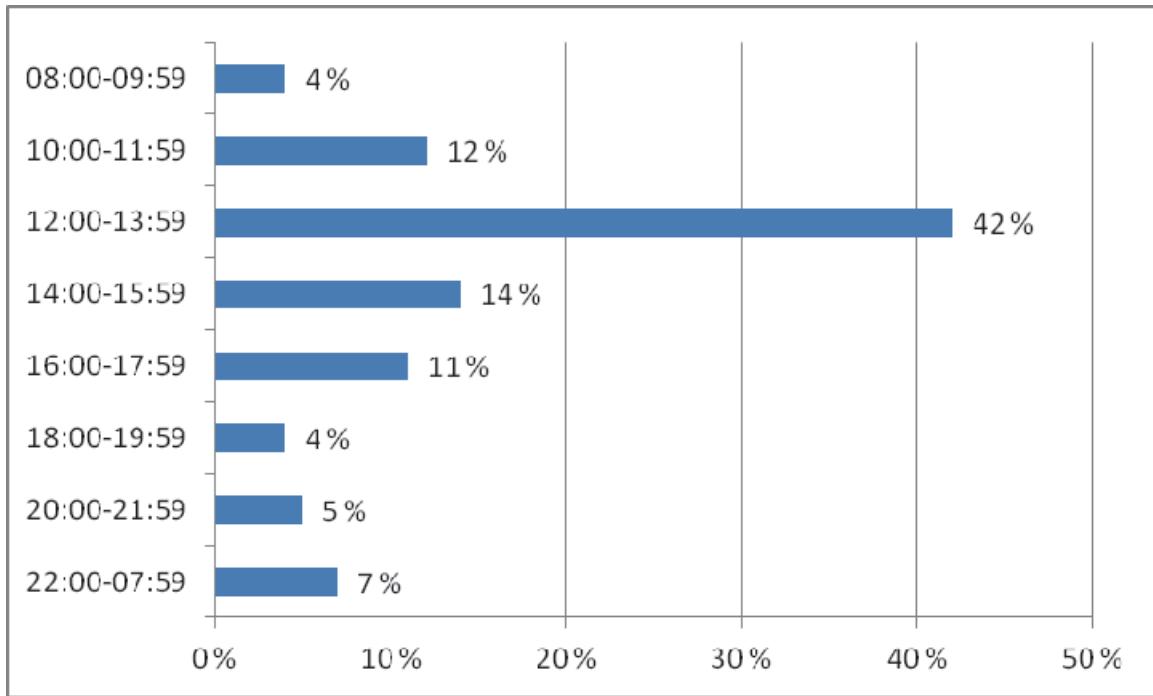
Useimmin puistoon saavuttiin keskipäivällä, noin klo 12–14. Näin teki yli 40 % vastaajista (kuva 11). Vähiten saavuttiin aamulla (klo 8–10) ja alkuillasta (klo 18–20), joina molempina saapui vain 4 % vastaajista.

Kuva 9. Itäisen Suomenlahden kansallispuistoon saapuminen kuukausittain (n = 271).

Kuva 10. Itäisen Suomenlahden kansallispuistoon saapuminen viikonpäivittäin (n = 271).

Kuva 11. Itäisen Suomenlahden kansallispuistoon saapumisen vuorokaudenaika (n = 267).

Suurin osa vastanneista saapui perille Itäisen Suomenlahden kansallispuistoon moottoriveneellä (36 %) (taulukko 20). Vastauksien tulkinnassa ongelmia aiheuttaa reitti-, tilaus- ja risteilyveneiden tai -alusten vaihtoehtojen runsaus. Jos nämä kolme ryhmää yhdistää, ne muodostavat suosituimman saapumistavan kansallispuistoon (44 %). Purjeveneellä alueelle saapui 13 % vastaajista.

Taulukossa 21 on lueteltu kaikki kulkuneuvot, joita alueelle matkustettaessa käytettiin. Tässäkin tapauksessa pohdintaa vastausten tulkinnassa aiheuttaa reitti-, tilaus- ja risteilyveneiden tai -alusten vaihtoehtojen määrä. Yhteenlaskettuna niiden käyttö on 43 %.

Yhteenvetona voidaan todeta, että tyypillinen Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijä saapuu puistoon heinäkuuisena lauantaina puolenpäivän jälkeen joko moottoriveneellä tai kaupallisia veneily-yrittäjien palveluita hyödyntäen.

Taulukko 20. Vastanneiden viimeisin kulkuneuvo heidän matkallaan Itäisen Suomenlahden kansallispuistoon.

Viimeisin kulkuneuvo	kpl	%
Moottorivene	95	36
Reittivene tai -alus	57	22
Tilausvene tai -alus	37	14
Purjevene	34	13
Risteilyvene tai -alus	22	8
Kanootti, kajakki tai soutuvene	14	5
Jokin muu	6	2
Yhteensä	265	100

Taulukko 21. Kaikki kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkalla kotoaan Itäisen Suomenlahden kansallispuistoon. Matkaan on voitu käyttää useampaa kulkuneuvoa.

Kulkuneuvo	kpl	%
Henkilöauto	164	60
Moottorivene	99	36
Reittivene tai -alus	57	21
Tilausvene tai -alus	37	14
Purjeverene	35	13
Risteilyvene tai -alus	23	8
Kanootti, kajakki tai soutuverene	14	5
Linja-auto	10	4
Jokin muu	4	1
Polkupyörä	3	1
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	2	1
Juna	2	1
Vastanneita yhteensä	272	

3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset

Kävijätutkimukseen vastanneilta tiedusteltiin kansallispuistossa ja puiston lähialueella käyntiin liittynyttä rahankäyttöä. Rahankäyttöä selvittämällä pystyttiin arvioimaan myös käytön paikallistaloudellisia vaikutuksia, joiden laskenta perustuu Itäisen Suomenlahden kansallispuiston vuoden 2012 käyntimäärään. Käyntimäärä vuonna 2012 oli 14 400. Paikallistaloudellisten vaikutusten arviointiin liittyviä käsitteitä on määritelty taulukossa 22.

Keskimäärin kävijät kuluttivat käynnillään puistossa ja lähialueella 54 euroa (taulukko 23). Majoittujat kuluttivat rahaa keskimäärin 78 euroa ja päiväkävijät 22 euroa. Eniten rahaa (94 €) käyttivät sellaiset kotimaiset matkailijat, jotka yöpyivät kansallispuistossa tai sen lähialueella. Koska ulkomaalaisista vastasi tähän kysymykseen vähemmän kuin 10 henkilöä, ei ulkomaisten matkailijoiden rahankäyttöä voida arvioida luotettavasti. Lähialueella asuvat käyttivät keskimäärin 28 euroa Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa käydessään. Vähiten rahaa käyttivät päiväkävijä olleet lähialueen asukkaat, noin 10 euroa.

Taulukko 22. Paikallistaloudellisten vaikutusten arviointiin liittyviä käsitteitä ja niiden määritelmiä.

Käsite	Määritelmä
Kokonaistulovaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
Kokonaistyöllisyysvaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötyövuodet.
Kotimaiset matkailijat	Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.
Paikalliset kävijät	Lähialueella asuvat kävijät.
Majoittujat	Kohteessa tai sen lähialueella vähintään yhden yön majoittuneet kävijät.
Päiväkävijät	Kävijät, jotka eivät ole yöpyneet kohteessa tai sen lähialueella.
Välittömät vaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä aiheutuvat välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset lähialueen yrityksissä.
Välilliset vaikutukset	Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta lähialueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat tuloa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palveluksien ostoon lähialueella. Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.

Taulukko 23. Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV) käyntiker-
taa kohden matkailijaryhmittäin kansallispuistossa ja sen lähialueella.

	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät	n = 246	n = 143	n = 100
Keskimääräinen kulutus (€)	54	78	22
Kotimaiset matkailijat	n = 131	n = 87	n = 43
Keskimääräinen kulutus (€)	72	94	28
Ulkomaiset matkailijat	n = 5	n = 4	n = 1
Keskimääräinen kulutus (€)	_*	_*	_*
Lähialueen asukkaat	n = 94	n = 42	n = 51
Keskimääräinen kulutus (€)	28	50	10

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta.

Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvai-
kutukset olivat noin 645 000 euroa, kun vaikutukset lasketaan vuoden 2012 käyntimäärällä, joka
oli 14 400 käyntiä (taulukko 24). Rahankäytön työllisyysvaikutus oli kokonaisuudessaan kahdek-
san henkilötyövuotta. Kokonaisvaikutuksia arvioitaessa on huomioitu rahavirtojen sekä välilliset
että välittömät vaikutukset alueella.

Keskimäärin eniten rahaa käytettiin ruoka- ja muihin vähittäiskauppaostoksiin (taulukko 24), seu-
raavaksi huoltamo-ostoksiin ja kolmanneksi eniten kahvila ja ravintolapalveluihin. Vähiten rahaa
käytettiin muihin menoihin (mm. kalastusluvat ja varusteiden ja välineiden vuokrat). Suurin tulo-
vaikutus oli kahvila- ja ravintolapalveluilla (32 %), joilla oli myös suurin työllisyysvaikutus (2
henkilötyövuotta). Seuraavaksi suurimmat olivat ruoka- ja vähittäiskauppaostosten ja majoittumi-
sen tulovaikutukset; molempien työllisyysvaikutus ylitti yhden henkilötyövuoden.

Tuloksia tarkasteltaessa on hyvä pitää mielessä, että rahankäyttöä selvittänyt kysymys saattoi tun-
tua vaivalloiselta vastata. On oletettavaa, että kaikki vastaajat eivät ole perusteellisesti eritelleet
kansallispuiston lähialueella käyttämiään rahamääriä. Esimerkiksi useat vastaajat, jotka olivat
merkinneet saapuneensa yhteysaluksella Haminasta Ulko-Tammioon, ilmoittivat, etteivät olleet
käyttäneet lainkaan rahaa matkaan liittyviin menoihin. Jos kululajien erittely on vastaajasta tuntu-
nut hankalalta, kysymys on ollut helppo ohittaa laittamalla rasti kohtaan ”en ole käyttänyt rahaa”.
Saadut vastaukset antavat kuitenkin mahdollisuuden tehdä päätelmiä paikallistaloudellisista vai-
kutuksista.

Matkakohteen tärkeyden mukaan tarkasteltuna suurimman tulovaikutuksen tuottivat kävijät, joille
Itäisen Suomenlahden kansallispuisto oli käynnin tärkein kohde (taulukko 25). Näiden kävijöiden
paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat 353 300 euroa ja neljä henkilötyövuotta. Kävijät,
joille Itäisen Suomenlahden kansallispuisto oli yksi monista kohteista matkan varrella, vaikuttivat
paikallistalouteen 255 100 euron ja kolmen henkilötyövuoden verran. Itäisen Suomenlahden kan-
sallispuisto oli useimmille vastaajille (78 %) matkan tärkein kohde (kuva 6).

Kotimaan matkailijat, jotka tulivat Itäisen Suomenlahden kansallispuistoon lähialueen ulkopuolel-
ta, tuottivat suurimman osan kokonaistulovaikutuksista, noin 498 000 euroa (taulukko 26). Ulko-
maisten matkailijoiden rahankäyttöä ei voitu tarkastella riittävän luotettavasti, sillä havaintojen
määrä jäi alle kymmenen. Lähialueen asukkaiden paikallistaloudelliset vaikutukset olivat selvästi
pienemmät, noin 20 % kokonaistulovaikutuksista. Majoittujien kokonaistulovaikutus oli lähes nel-
linkertainen ja työllisyysvaikutus kolminkertainen päiväkävijöihin verrattuna (taulukko 27).

Taulukko 24. Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset menolajeittain kansallispuistossa ja sen lähialueella vuonna 2012 (n = 246).

Menolaji	Keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	% tulo-vaikutuksista	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	13,50	12 011	3	0
Paikallisliikenne ²	3,07	40 324	11	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	18,40	76 322	20	1
Kahvila ja ravintola	9,42	118 416	32	2
Majoittuminen	4,56	60 010	16	1
Ohjelmapalvelut ³	2,87	37 784	10	0
Muut menot ⁴	2,61	29 051	8	0
Välittömät vaikutukset yhteensä		373 919	100	6
Välilliset vaikutukset		270 759		2
Kokonaisvaikutukset		644 678		8

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

Taulukko 25. Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuonna 2012.

Menolaji	Tärkein kohde n = 178		Yksi monista kohteista n = 56		Ennalta suunnitteleman n = 7		Yhteensä n = 241	
	Tulo-vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulo-vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulo-vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)	Tulo-vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	6 259	0,1	5 318	0,1	-*	-*	11 577	0,2
Paikallisliikenne ²	23 265	0,2	16 204	0,2	-*	-*	39 469	0,4
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	40 204	0,6	34 345	0,6	-*	-*	74 549	1,2
Kahvila ja ravintola	62 280	1,1	53 603	1,0	-*	-*	115 883	2,1
Majoittuminen	33 849	0,6	24 406	0,4	-*	-*	58 255	1,1
Ohjelmapalvelut ³	14 494	0,2	7 706	0,1	-*	-*	22 201	0,2
Muut menot ⁴	23 767	0,4	5 886	0,1	-*	-*	29 653	0,5
Välittömät vaikutukset yhteensä	204 118	3	147 469	2	-*	-*	351 587	6
Välilliset vaikutukset	149 185	1	107 618	1	-*	-*	256 803	2
Kokonaisvaikutukset⁵	353 303	4	255 087	3	-*	-*	608 390	7

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta.

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmentteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Taulukko 26. Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset matkailijaryhmittäin vuonna 2012.

Menolaji	Kotimaan matkailijat n = 131		Ulkomaiset matkailijat n = 5		Lähialueen asukkaat n = 94		Yhteensä n = 230	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syy- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syy- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syy- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syy- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	9 357	0,2	-*	-*	2 474	0,0	11 831	0,2
Paikallisliikenne ²	34 358	0,4	-*	-*	5 341	0,1	39 699	0,4
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	52 245	0,8	-*	-*	19 046	0,3	71 291	1,1
Kahvila ja ravintola	93 720	1,7	-*	-*	15 855	0,3	109 574	2,0
Majoittuminen	56 825	1,0	-*	-*	1 358	0,0	58 183	1,1
Ohjelmapalvelut ³	33 724	0,4	-*	-*	5 088	0,1	38 812	0,4
Muut menot ⁴	9 191	0,1	-*	-*	19 462	0,3	28 653	0,5
Välittömät vaikutukset yhteensä	289 419	5	-*	-*	68 623	1	358 043	6
Välilliset vaikutukset	208 641	1	-*	-*	50 001	0	258 642	2
Kokonaisvaikutukset⁵	498 060	6	-*	-*	118 625	1	616 685	7

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Taulukko 27. Päiväkävijöiden ja majoittujien paikallistaloudelliset vaikutukset Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa ja lähialueella vuonna 2012.

Menolaji	Päiväkävijät n = 100		Majoittujat n = 143		Yhteensä n = 243	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	1 641	0,0	10 519	0,2	12 160	0,2
Paikallisliikenne ²	16 538	0,2	24 284	0,3	40 822	0,4
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	7 255	0,1	70 009	1,1	77 264	1,2
Kahvila ja ravintola	24 976	0,5	94 902	1,7	119 878	2,2
Majoittuminen	12 986	0,2	47 765	0,9	60 751	1,1
Ohjelmapalvelut ³	14 321	0,2	23 930	0,3	38 251	0,4
Muut menot ⁴	2 243	0,0	27 166	0,4	29 409	0,5
Välittömät vaikutukset yhteensä	79 961	1	298 574	5	378 535	6
Välilliset vaikutukset	56 046	0	218 055	1	274 101	2
Kokonaisvaikutukset⁵	136 008	2	516 629	6	652 637	8

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

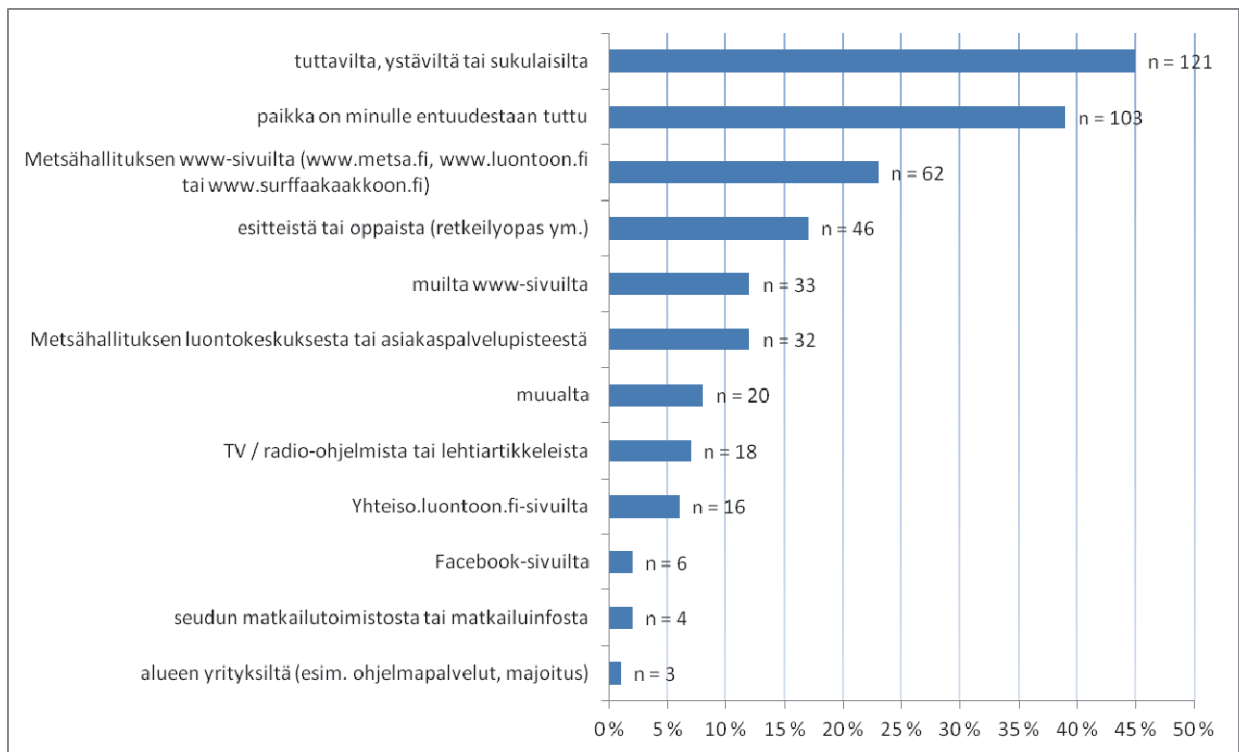
⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

3.2.7 Tietolähde

Suurin osa vastaajista (45 %) oli saanut tietoa Itäisen Suomenlahden kansallispuistosta tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta (kuva 12). Entuudestaan paikka oli tuttu 103 vastaajalle (39 %). Erilaisilta Metsähallituksen www-sivuilta tietoa oli saanut 23 %. Kokonaisuudessaan erilaisia nettipohjaisia tietolähteitä apuna käyttäviä vastaajia oli 43 % (Metsähallituksen verkkosivut 23 %, muut verkkosivut 12 %, Facebook 2 % ja Yhteiso.luontoon.fi 6 %). Vähiten tietoa saatiin alueen yrityksiltä sekä seudun matkailutoimistosta ja matkailuinfosta. Muissa tietolähteissä mainittiin muun muassa vene- ja matkamessut (4 vastaajaa).

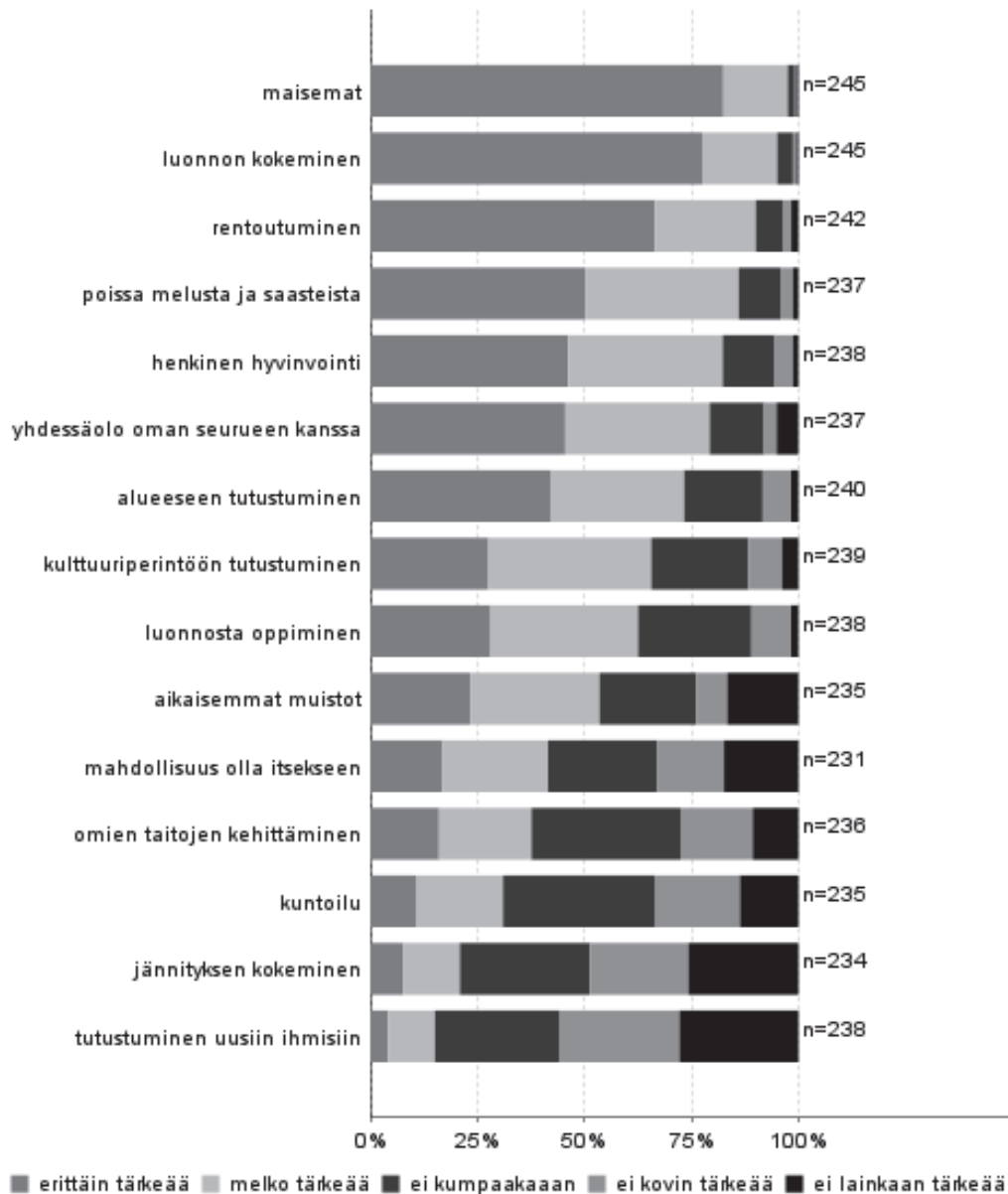

Kuva 12. Vastanneiden tietolähteet (n = 266). Kysymyksessä oli mahdollista valita useampi vaihtoehto.

3.3 Kävijättyytyväisyys

3.3.1 Käynnin tarkoitus

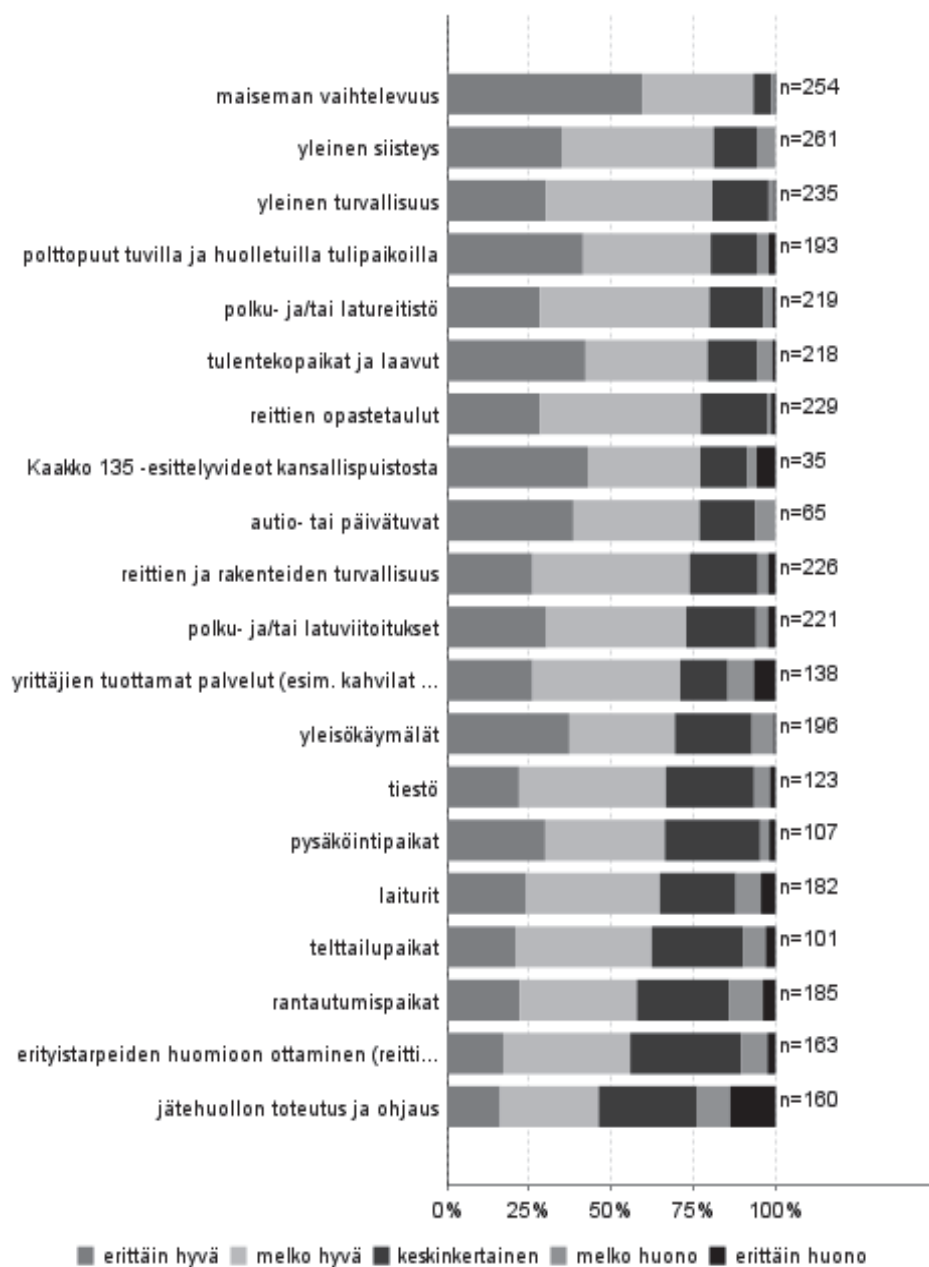
Vastaajille oli tärkeintä Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa vieraillessaan maisemat, luonnon kokeminen, rentoutuminen sekä poissa melusta ja saasteesta oleminen (kuva 13). Nämä olivat erittäin tärkeitä yli puolelle vastaajista. Vähiten tärkeää oli tutustuminen uusiin ihmisiin ja jännityksen kokeminen.

Kuva 13. Vastanneiden syyt tämänkertaiseen vierailuun Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa.

3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta

Tutkimuksessa kartoitettiin mielipiteitä Itäisen Suomenlahden kansallispuiston palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta ja määrystä. Vastaajat arvioivat palvelujen, rakenteiden tai ympäristön laatua asteikolla 1–5, jossa arvo 1 tarkoitti erittäin huonoa ja 5 erittäin hyvää. Kokonaisuudessaan palveluiden laatuun oltiin tyytyväisiä (kuva 14). Kaikkein tyytyväisimpiä oltiin maisemien vaihtelevuuteen, jota piti erittäin hyvänä lähes 60 % vastaajista (keskiarvo 4,5). Erittäin hyvänä laadultaan valtaosa vastaajista piti myös tulentekopaikkoja (4,2), polttopuuhuoltoa (4,1), yleisökäymälöitä (4,0) ja SurffaaKaakkoon-esittelyvideoita (4,1). Arvosanaan 4,1 ylsivät laadultaan myös autiotuvat sekä yleinen turvallisuus ja siisteys. Selvästi tyytymättömiä oltiin jätehuollon toteutuksen ja ohjauksen laatuun (3,2), joka kylläkin jakoi voimakkaasti mielipiteet (tyytymättömiä 24 %, tyytyväisiä 46 % ja neutraaleja 30 %). Tähän mielipiderakenteeseen vaikuttanee puiston siirtyminen roskattomaan retkeilyyn vuonna 2009.

Kuva 14. Vastanneiden mielipiteet Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa käyttämiensä palveluiden laadusta. Pysäköintipaikat ja tiestö sijaitsevat kansallispuiston ulkopuolella.

Palveluiden määrälle kävijät antoivat kokonaisuudessaan yleisarvosanan 4,2 asteikolla 1–5 (taulukko 28). Yhteensä 88 % vastaajista oli palveluiden ja rakenteiden nykyiseen määrään melko tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen. Yksikään vastaaja ei ollut määrään erittäin tyytymätön.

Taulukko 28. Vastanneiden tyytyväisyys Itäisen Suomenlahden kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään kokonaisuudessaan. Asteikko: 1 = erittäin tyytymätön, ... 5 = erittäin tyytyväinen.

	Arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo
			erittäin tyytymätön	melko tyytymätön	ei kumpikaan	melko tyytyväinen	erittäin tyytyväinen	
	n	%						
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	256	94	0	2	9	55	33	4,2

Vastaajat arvioivat tarkemmin eri palveluiden tai rakenteiden määrää asteikolla yhdestä kolmeen, jossa arvo 1 tarkoitti liian pientä ja arvo 3 liian suurta palveluiden määrää (taulukko 29). Yhtenä vaihtoehtona vastaaja saattoi myös valita kohdan ”en osaa sanoa”. Vähintään 70 % vastaajista oli arvioinut palveluiden ja rakenteiden määrän liki kaikissa kohdissa sopivaksi. Sopivimpina määrältään pidettiin lähialueen tiestöä, polkureitistöä ja lähialueen pysäköintipaikkoja.

Palveluiden ja rakenteiden määrän arviointiin osallistuneista vastaajista toivoi kansallispuistoon lisää jätehuollon toteutusta ja ohjausta 31 % vastaajista, laitureita 30 %, rantautumispaikkoja 24 %) ja yrittäjien tuottamia palveluita 22 %.

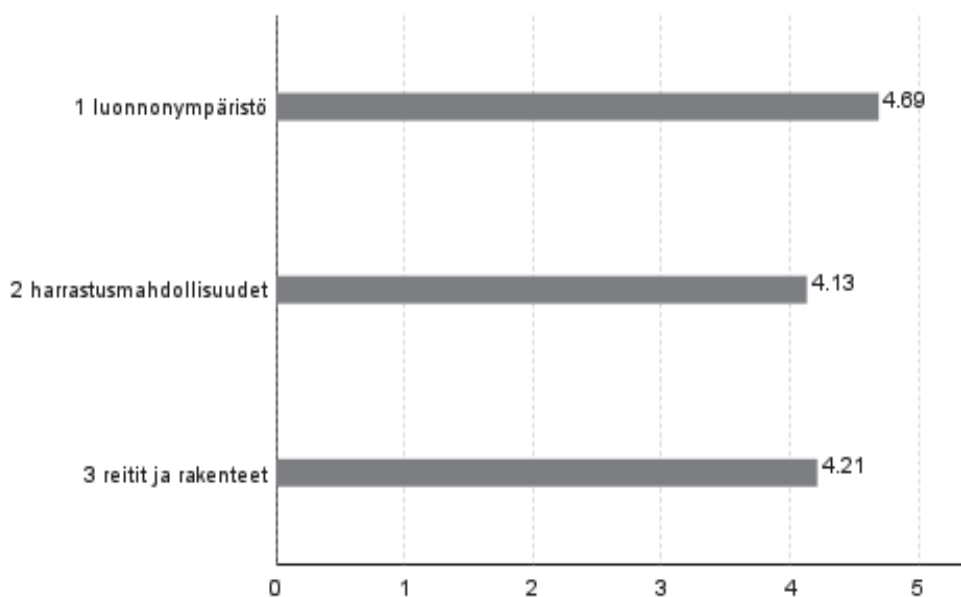
Taulukko 29. Mielenpiteet Itäisen Suomenlahden kansallispuiston palvelujen määrästä. 1 = liian pieni, 2 = sopiva, 3 = liian suuri.

Palvelu	Arvioinut		Arviointi, %			En osaa sanoa		Keskiarvo	Keskihajonta
	n	%	liian pieni	sopiva	liian suuri	n	%		
Pysäköintipaikat	80	37	8	85	8	110	51	2,00	0,39
Tiestö	87	40	2	95	2	100	47	2,00	0,22
Reittien opastetaulut	177	82	11	81	7	28	13	1,96	0,43
Polku- ja/tai latureitistö	164	76	7	87	6	37	17	1,99	0,36
Polku- ja/tai latuviitoitukset	167	78	13	80	7	32	15	1,94	0,45
Tulentekopaikat ja laavut	163	76	10	82	8	35	16	1,98	0,43
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	148	69	11	78	10	50	23	1,99	0,47
Yleisökäymälät	152	71	14	80	7	44	20	1,93	0,45
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	131	61	31	66	3	63	29	1,72	0,52
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	100	47	17	76	7	90	42	1,90	0,48
Autio- tai päivätuvat	66	31	11	85	5	124	58	1,94	0,39
Telttailupaikat	98	46	15	76	9	93	43	1,94	0,49
Laiturit	137	64	30	66	4	59	27	1,74	0,53
Rantautumispaikat	134	62	24	73	3	58	27	1,79	0,48
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmopalvelut)	102	47	22	74	5	85	40	1,83	0,49
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	0	0	0	0	0	2	1		
Yleinen turvallisuus	0	0	0	0	0	1	0		
Yleinen siisteys	0	0	0	0	0	1	0		
Maiseman vaihtelevuus	0	0	0	0	0	2	1		
Kaakko 135 -esittelyvideot kansallispuistosta	22	10	9	77	14	144	67	2,05	0,49
Vastanneita yhteensä	215								

3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

Kävijöiden ennako-odotukset Itäisen Suomenlahden kansallispuiston luonnonympäristöstä, reiteistä sekä rakenteista ja harrastusmahdollisuuksista täyttyivät hyvin (kuva 15). Odotuksia arvioitiin asteikolla yhdestä (odotukset täyttyivät erittäin huonosti) viiteen (odotukset täyttyivät erittäin hyvin).

Erityisesti luonnonympäristöön oltiin erittäin tyytyväisiä. Luonnonympäristöön kohdistuneiden ennako-odotusten täytyminen sai keskiarvon 4,69 (taulukko 30). Vastaajista 98 % ilmoitti luonnonympäristölle asetettujen ennako-odotusten täytyneen melko hyvin tai erittäin hyvin. Reittien ja rakenteiden kohdalla keskiarvo oli 4,21. Suurin osa vastanneista arvioi myös reittien ja rakenteiden vastanneen odotuksia erittäin hyvin. Harrastusmahdollisuudetkin saivat keskiarvon, 4,13. Harrastusmahdollisuuksia piti keskinkertaisina tai huonoina 22 % vastaajista.

Kuva 15. Käynnin ja kävijöiden ennakko-odotusten vastaavuus Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa, keskiarvot.

Taulukko 30. Kävijätutkimukseen vastanneiden ennakko-odotusten täyttyminen Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa. 1 = erittäin huonosti, ... 5 = erittäin hyvin.

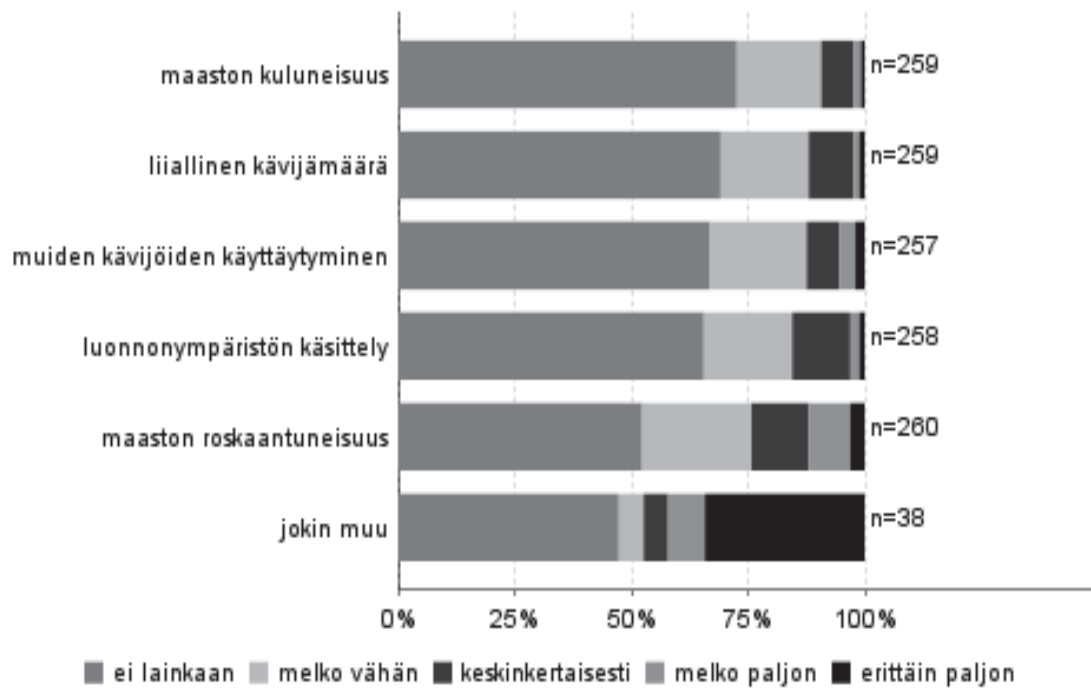
	Vastanneita		Arviointi, %					Keskiarvo	Keskihajonta
			erittäin huonosti	melko huonosti	keskinkertaisesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
Luonnonympäristö	268	100	0	0	2	25	73	4,69	0,55
Harrastusmahdollisuudet	253	94	1	2	19	41	38	4,13	0,84
Reitit ja rakenteet	264	99	0	3	14	39	43	4,21	0,84
Yhteensä	268								

3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät

Kävijätutkimukseen osallistuvia pyydettiin arvioimaan tekijöitä, jotka mahdollisesti häiritsivät puistossa käyntiä. Lomakkeessa pyydettiin arvioimaan, kuinka paljon maaston kuluneisuus, liiallinen kävijämäärä, muiden kävijöiden käyttäytyminen, luonnonympäristön käsittely ja maaston roskaantuneisuus olivat häirinneet vastaajaa. Lisäksi vastaaja sai halutessaan nimetä jonkin muun tekijän, joka oli häirinnyt kyseisellä käynnillä Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa.

Vastaajista 73 % ilmoitti, ettei maaston kuluneisuus häirinnyt lainkaan (kuva 16). Liiallista kävijämäärääkään ei pidetty ongelmana, sillä 69 % vastaajista ilmoitti, ettei kyseinen tekijä häirinnyt ollenkaan. Maaston roskaantuneisuus häiritsi vähintään keskinkertaisesti 24 % vastaajista.

Noin 15 % (38 kpl) kaikista kysymykseen vastaajista oli maininnut jonkin muun asian häirinneen puistossa käyntiä. Tarkempi tutkimus kuitenkin osoitti, että kysymys oli joko ymmärretty tai täytetty väärin. Yksilöityjä muita häirinneitä tekijöitä oli kirjattu 19 kpl ja niistäkin neljä liittyi roskaamiseen. Nämä muut kävijöitä häirinneet tekijät on listattu taulukkoon 31.

Kuva 16. Vastanneita häirinneet tekijät Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa (n = 261).

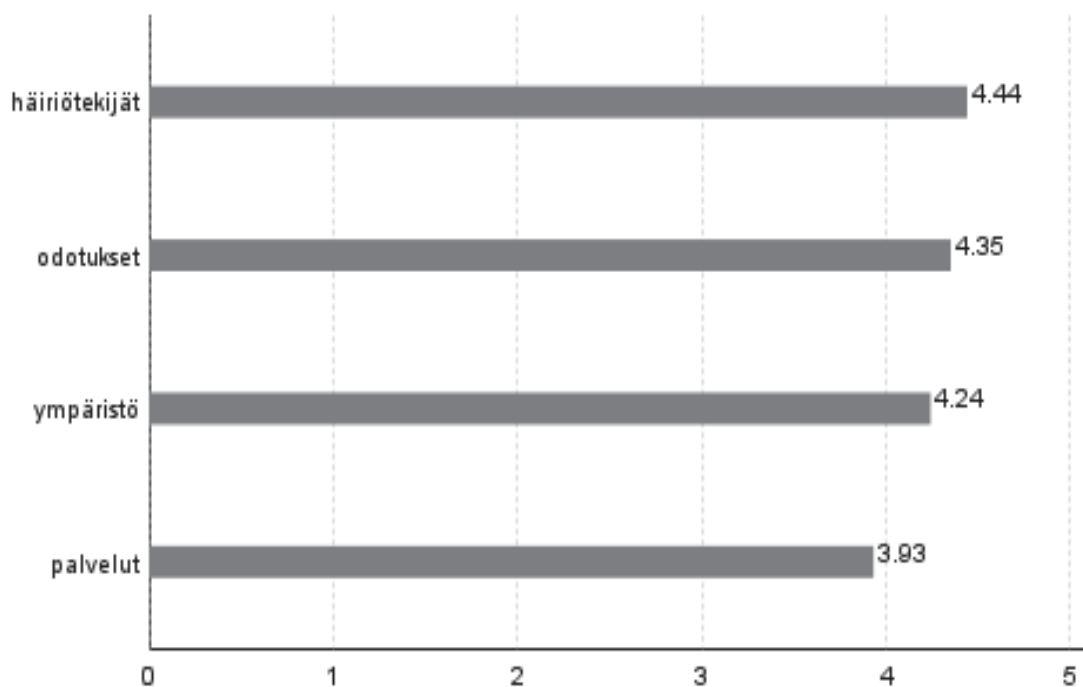
Taulukko 31. Muut vastanneita häirinneet tekijät.

Häiriö	kpl
Roskaaminen (rannat, grillipaikat)	4
Liian vähän aikaa tutustua saareen	2
Sääolosuhteet (kylmä vesi, helle)	2
Samanaikainen taisteluharjoitus	2
Jätehuollon puuttuminen	1
Kesämökitt puiston ympärillä	1
Kirveen ja sahan heikko kunto	1
Muiden alkoholin käyttö	1
Niittämättömät telttapaikat	1
Sinilevä	1
Tulipalojälki kalliolla	1
Uimapaikan puuttuminen	1
Yhteysaluksesta ei saanut tupakkaa	1
Yhteensä	19

3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi

Kävijätyytyväisyyttä kuvaava ja valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli Itäisellä Suomenlahdella 4,16 (taulukko 32). Arvosana 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja arvosana 1 erittäin huonoa. Indeksillä kuvaa yleistä tyytyväisyyttä kyseiseen käyntiin kansallispuistossa. Kävijätyytyväisyysindeksi on laskettu seuraavien osa-tekijöiden keskiarvona: mielipiteet palveluista ja ympäristön laadusta, ennakko-odotusten toteutuminen ja käyntiä häirinneet tekijät.

Itäisen Suomenlahden kansallispuisto sai kaikista muista kävijätyytyväisyyden osa-tekijöistä arvosanaksi reilusti yli 4, mutta palveluissa oli kävijöiden mielestä eniten kehittämisen varaa arvosanalla 3,93 (kuva 17 ja taulukko 32). Palveluiden kokonaiskeskiarvoa laskivat erityisesti tyytymättömyys jätehuollon toteutukseen ja ohjaukseen (3,25), erityistarpeiden huomioimisen puute (3,60) ja rantautumispaikkojen puute (3,62).

Kuva 17. Kävijätyytyväisyyteen liittyvien osatekijöiden keskiarvot (1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä) Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa.

Taulukko 32. Kävijättyytyväisyyden osatekijöiden keskiarvot ja kävijättyytyväisyysindeksi Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa. 1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä.

Palvelut		Ympäristö		Odotukset		Häiriötekijät	
Pysäköintipaikat	3,90	Yleinen turvallisuus	4,09	Luonnonympäristö	4,69	Maaston kuluneisuus	4,60
Tiestö	3,80	Yleinen siisteys	4,10	Harrastusmahdollisuudet	4,13	Maaston roskaantuneisuus	4,13
Reittien opastetaulut	4,02	Maiseman vaihtelevuus	4,51	Reitit ja rakenteet	4,21	Luonnonympäristön käsittely	4,46
Polku- ja/tai latureitistö	4,04					Liiallinen kävijämäärä	4,54
Polku- ja/tai latuviitoitukset	3,95					Muiden kävijöiden käyttäytyminen	4,47
Tulentekopaikat ja laavut	4,15						
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	4,14						
Yleisökäymälät	3,99						
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	3,25						
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	3,60						
Autio- tai päivätuvat	4,09						
Telttailupaikat	3,70						
Laiturit	3,73						
Rantautumispaikat	3,62						
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	3,76						
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	3,92						
Palveluiden määrä	4,18						
Aluekohtainen keskiarvo	3,90		4,24		4,35		4,44
Vertailukelpoinen keskiarvo	3,93		4,24		4,35		4,44
Aluekohtainen kävijättyytyväisyysindeksi					4,12		
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijättyytyväisyysindeksi					4,16		

3.4 Vapaamuotoiset ajatukset

Vapaamuotoiset vastaukset luokiteltiin Metsähallituksen ympäristö- ja laatujärjestelmän palaute-
luokittelun mukaisesti. Koska vastauksen luokka ja laatu ovat tietojen tallentajan arvioita kustakin
palautteesta, on luokitus suuntaa antava. Jotkin vastaukset voisivat esimerkiksi olla yhtäaikaisesti
sekä kehittämis ehdotuksia että kehuja tai valituksia. Vastaukset jakaantuivat laadun mukaan ke-
huihin, kehittämis ehdotuksiin, valituksiin ja muihin kommentteihin. Kaikki palautteet ovat luetta-
vissa liitteestä 4.

Vapaamuotoista palautetta antoi 101 henkilöä (37 % vastaajista). Palautteista 30 % oli Itäisen
Suomenlahden kansallispuistoa, sen luontoa ja palveluja koskevia kiitoksia tai kehuja. Alueen
palvelujen ja rakenteiden kehittämis ehdotuksia palautteista oli 52 %. Valituksiksi luokiteltavia
palautteita oli 15 % ja muita palautteita 3 %.

Vastaajat kehuivat Ulko-Tammiossa kesäkaudella toiminutta opasta, kansallispuiston upeaa luon-
toa ja alueen siisteyttä. Myös hiljattain kunnostetut autiotuvat Ulko-Tammiossa ja Koivuluodossa
saivat kiitosta.

Vapaamuotoisessa palautteessa oli myös moitteita. Jätehuollon puuttuminen häiritsi joitain vastaa-
jia ja lisäksi pyydettiin pohtimaan uudelleen Ulko-Tammion telttapaikkojen ja Suuri-Pisin nu-
tiokatoksen sijainteja. Alueella ollut sotaharjoitus oli haitannut linturetkeläisiä kevätmuuton aika-
na. Mustaviirin uusi luontopolku tarvitsisi lisäviitoitusta ja Ulko-Tammiossa oli kaivattu paperisia
opaskarttoja ja -lehtisiä.

Palautteista löytyi kiitosten ja kritiikin lisäksi kehittämis ehdotuksia ja toiveita. Suuri osa toiveista
kohdistui saarien rantautumispaikkoihin ja laitureihin. Uusia laitureita kaivattiin Suuri-Pisiin,
Lanskeriin, Koivuluotoon, Kilpisaareen, Ristisaareen ja Mustaviiriin. Moni myös kaipasi Ulko-
Tammioon saunomismahdollisuutta, joka yhden palautteen mukaan pystyttäisiin järjestämään saa-
ressa olevan oppaan toimesta. Lisäksi kehittämis ehdotuksia kohdistettiin yhteysalusliikenteeseen,
jonka toivottiin kestävän pidemmälle loppukesään sekä viipyvän saarella pidemmän aikaa. Jäte-
pisteisiin ja niiden puuttumiseen otettiin kantaa myös kehittämis ehdotuksissa.

4 Tulosten tarkastelu

4.1 Yhteenveto

Vuonna 1982 perustettu, 60 kilometriä pitkä Itäisen Suomenlahden kansallispuisto kuuluu nyky-päivänä vahvasti alueella veneilevien ihmisten elämään. Itäisen Suomenlahden suosituimmat retkeilysaaret ja -satamat sijaitsevat joko kansallispuistossa tai sen välittömässä läheisyydessä. Huviveneily- ja retkeilykulttuuri elää vahvana Itäisellä Suomenlahdella ja kansallispuisto on vakiinnuttanut asemansa yhtenä tämän kulttuurin vahvistajana ja ylläpitäjänä. Puistosta on muodostunut vierailijoille tärkeä osa virkistys- ja ulkoilualueverkostoa ja se tarjoaa retkeilijöille loistavat mahdollisuudet hienoista maisemista nauttimiselle, luontokokemuksille ja rentoutumiselle.

Kansallispuiston kävijöistä 40 % on paikallisia, mutta kansallispuisto kiinnostaa myös kauempaa tulevia suomalaisia. Kävijöistä 98 % oli kotimaasta ja vain 2 % oli ulkomaisia kävijöitä. Tulevaisuudessa Venäjän rajan läheisyys tulee varmasti vaikuttamaan ulkomaalaisten kävijöiden määrään sekä venäläisinä kävijöinä että myös Venäjälle matkaavina turisteina. Kävijöistä 73 %:lle Itäisen Suomenlahden kansallispuisto oli matkan ainoa tai tärkein kohde.

Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijätutkimukseen vastasi 1,8 % kansallispuiston vuotuisesta kävijämäärästä. Puolet vastaajista saapui kansallispuistoon omalla veneellä ja lähes puolet kaupallisten matkailuyrittäjien aluksilla. Vastanneiden keski-ikä oli 48 vuotta ja sukupuolijakauma melko tasainen; miehiä oli hiukan enemmän kuin naisia. Kävijät olivat suhteellisen korkeasti koulutettuja. Liki puolella vastaajista oli joko alempi tai ylempi korkeakoulututkinto. Useimmiten puistoon saavuttiin 2–5 hengen seurueissa, jotka koostuivat useimmiten oman perheen jäsenistä tai ystävistä. Alle 15-vuotiaita oli joka neljännessä seurueessa. Suosituimmat virkistysmuodot puistossa olivat kävely, luonnon tarkkailu ja eväretkeily.

Kansallispuiston ylivoimaisesti suosituin vierailukohde oli Ulko-Tammio. Tämä on luonnollisesti selitettävissä yhteysalusliikenteellä, hyvillä rantautumispaikoilla, monipuolisella retkeilypalvelurakenteella ja runsaalla kulttuuriperinnöllä. Seuraavaksi suosituimpia kohteita olivat Haapasaaren ja Kaunissaaren luontotuvat, Suuri-Pisi ja Lanskeri. Haapasaaren ja Kaunissaaren kohdalla täytyy muistaa, että saaret eivät kuulu Itäisen Suomenlahden kansallispuistoon. Lisäksi käyntimääriin vaikuttavat saarten runsaat palvelut. Mustaviirin asema oli tarkastelujaksolla hiukan ristiriitainen. Saaren palvelurakenteita on kehitetty voimakkaasti viime vuosina, mutta se ei ainakaan vielä näy kävijämäärissä. Jos saarelle tahdotaan lisää retkeilijävirtaa, tulisi rantautumispaikkojen olla paremmassa kunnossa. Tätä toivottiinkin useissa palautteissa. Ylipäättänsä käyntien alueellisessa ja-kaumassa näkyy hyvin tyypillinen piirre Itäisen Suomenlahden kansallispuistolle: suojaisten rantautumis- ja kiinnittymispaikkojen ja laitureiden puute siirtää kävijämassoja voimakkaasti Ulko-Tammion suuntaan. Kansallispuistossa on kuitenkin useita hienoja retkeilysaaria, jotka pysyvät harvojen, yleensä paikallistuntemusta omaavien vierailijoiden käytössä.

Puolet kansallispuistossa vierailevista yöpyi alueella ja puolet oli päiväretkellä. Tämä on hyvin linjassa alueelle saapumisen kanssa (puolet omalla veneellä, puolet yhteysaluksilla). Voidaankin todeta, että alueelle saavutaan omalla veneellä yöpymään ja yhteysveneellä päiväretkelle. Omassa majoitteessa tai autiotuvassa yöpyvien yhteysaluksella tulleiden vierailijoiden määrä on suhteellisen vähäinen. Vastikään kunnostettujen autiotupien (Ulko-Tammio ja Koivuluoto) käyttö on melko vähäistä. Koivuluodon vaikeiden kulkuyhteyksien takia se on ymmärrettävää, mutta Ulko-Tammion tuvan käyttöä kesäkaudella voisi tuntuvasti lisätä. Suurimpana syynä alhaiseen käyttöön on luultavasti retkeilijöiden tietämättömyys tuvan käyttömahdollisuudesta. Tarkastelua vääristää luonnollisesti tutkimuksen voimakas kohdistuminen Ulko-Tammioon ja ajoittuminen kesäkaudelle. Syyskaudella Ulko-Tammion autiotupa toimii usein suojana alueen kalastajille.

Kun tarkasteluun otetaan mukaan myös kansallispuiston lähialue, 71 % vierailijoista yöpyi matkallaan. Tällöinkin ylivoimaisesti suosituimpana yöpymispaikkana oli vene.

Itäisen Suomenlahden kansallispuiston käyntimäärä ei ole tasolla, jolla liialliset käynnit vaarantaisivat luontoarvot. Puiston merkittävyys lisääntyisi, jos käyntimäärää pystyttäisiin edelleen kasvattamaan. Tähän on pyritty myös viime vuosina hankerahoituksella suoritetuilla kansallispuiston kehitystoimenpiteillä. Jotta kansallispuistoa ja sen virkistysmahdollisuuksia voidaan markkinoida tulevaisuudessa suuremmalle kävijämäärälle, on palveluiden riittävä taso, määrä ja huolto ensiarvoisen tärkeää. Oman vaikeutensa tähän aiheuttaa puiston hankala sijainti ulkomerellä, siitä johduvat korkeat rakentamiskulut ja Metsähallituksen henkilöstöressurssien rajallisuus. Suurin este lisääntyvälle kävijävirrälle on kävijätutkimuksen ja kesällä saadun suullisen palautteen mukaan soveltuvien laitureiden ja rantautumispaikkojen puute. Tämä koetaan erityisen suurena puutteena ulkopaikkakuntalaisten veneilijöiden palautteissa. Lisäksi alueelle pääseminen yhteysalusliikenneaikataulujen ulkopuolella tuottaa ongelmia veneettömille retkeilijöille. Tähän toivottiinkin muutosta muutamissa vapaamuotoisissa palautteissa. Kansallispuiston lähialueella toimii tällä hetkellä muutamia matkailu-/veneyrittäjiä, joiden laajemmille palveluille saattaisi olla oikein markkinoituna tutkimuksen perusteella tarvetta. Itäisen Suomenlahden kansallispuistoa lähialueineen pidetään erittäin kiinnostavana, kauniina ja rauhallisena veneilykohteena ja vaihtoehtona pääkaupunkiseudulta länteen levittäytyville veneilyalueille.

Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset vuonna 2012 olivat noin 650 000 euroa ja 8 henkilötyövuotta. Keskimäärin kansallispuiston kävijät kuluttivat 54 euroa käyntiään kohden. Eniten rahaa käyttivät kotimaiset majoittujat ja vähiten lähialueelta saapuvat päiväkävijät. Määrällisesti eniten rahaa käytettiin ruoka- ja vähittäiskauppaostoksiin sekä huoltamalla asiointiin. Kahvila- ja ravintolapalvelujen käytöllä oli kuitenkin suurimmat kokonaistulovaikutukset. Suomalaiset kansallispuiston lähialueen ulkopuolelta saapuvat matkailijat tuottivat euromääräisesti selvästi suurimman tulovaikutuksen.

Metsähallitus on arvioinut kaikkien Suomen kansallispuistojen paikallistaloudellisten kokonaisvaikutusten olleen vuonna 2011 yhteenlaskettuna 108,3 miljoonaa euroa ja 1 394 henkilötyövuotta (Metsähallitus 2011) kokonaiskäyntimäärän ollessa 2 087 300. Kun määrät jaetaan tasan Suomen kaikkien 37 kansallispuiston kesken, saadaan keskimääräiseksi tulovaikutukseksi 2,9 miljoonaa euroa, työllisyysvaikutukseksi 38 henkilötyövuotta ja käyntien keskiarvoksi 56 000. Itäisen Suomenlahden kansallispuiston luvut jäävät keskiarvosta huomattavasti. On tosin huomattava, että kansallispuiston vuotuinen kävijämääräkin on suosituimpiin puistoihin verrattuna sangen pieni. Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijämäärään vaikuttavat niin sijainti kuin hankalat kuluyhteydet.

Kävijät olivat tyytyväisiä käyttämiensä palveluiden laatuun. Eniten kiitosta keräsi maisemien vaihtelevuus. Hyviksi koettiin myös tulentekopaikat, polttopuuhuolto, yleisökäymälät, Surffaa-Kaakkoon-esittelyvideot (www.surffaakaakkoon.fi), autiotuvat sekä yleinen turvallisuus ja siisteys. Palvelujen ja rakenteiden määrää pidettiin pääsääntöisesti sopivana, vaikkakin jätehuollon toteutusta ja ohjausta, laitureita, rantautumispaikkoja ja yrittäjien tuottamia palveluita toivottiin alueelle lisää.

Itäisen Suomenlahden kansallispuistosta saadaan useimmin tietoa ystäviltä, tuttavilta tai sukulaisilta. Lisäksi suosittu tiedonhankkimistapa on erilaiset verkkosivut. Kävijöiden kokemukset Itäisen Suomenlahden kansallispuiston luonnonympäristöstä, harrastusmahdollisuuksista, reiteistä ja rakenteista vastasivat erittäin hyvin heidän odotuksiaan. Parhaiten odotukset täytti alueen luonnonympäristö. Kävijöitä erityisesti häiritseviä tekijöitä ei noussut esiin. Jonkin verran kävijöitä häiritsi maaston roskaantuneisuus. Kokonaisuudessaan Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijät olivat hyvin tyytyväisiä kansallispuistoon.

Kansallispuiston seuraavan kävijätutkimuksen kysymyksiin tulisi tehdä muutamia korjauksia ja tarkennuksia. Kysymyksessä 5 tiedustellaan kulkuneuvoja, joilla kansallispuistoon saavutaan. Kysymyksessä on lueteltu useita vaihtoehtoja kaupallisille aluksille, joiden erot ovat vastaajille hankalia hahmottaa. Asiaan vaikuttaa myös useat jatkuvan keräyksen pisteet, joissa vastaajat täyttävät kyselyn ilman haastattelijan apua. Kysymykseen 13 (rahankäyttö) tulisi selkeästi tarkentaa kohta, johon yhteysalusliikenteeseen käytetyt eurot merkitään.

4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin

Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa toteutettiin ensimmäinen kävijätutkimus vuonna 2007 (Hemmilä 2007). Puiston kävijämääräksi mainittiin tuolloin noin 17 000 käyntiä. Kävijämäärä on vaihdellut kuluneiden viiden vuoden aikana 10–20 %, ja vuonna 2012 käyntejä oli 14 400. Vuosittaisiin kävijämääriin vaikuttavat voimakkaasti kesäkauden veneilysaät.

Vuoden 2007 kävijätutkimukseen saatiin 266 vastausta. Vuonna 2012 vastauksia saatiin yhteensä 273. Vuoden 2012 kävijätutkimuksessa uusia jatkuvan keräyksen pisteitä sijoitettiin Koivuluotoon ja Kilpisaareen, keräysaikaa pidennettiin noin 3,5 kuukautta ja aineistoa pyrittiin keräämään aktiivisesti huolto- ja valvontakäyntien yhteydessä ympäri kansallispuistoa. Näillä toimilla ei juuri ollut vaikutusta aineiston kokonaiskertymään, mutta havaintojen jakautuminen eri haastattelupaikkojen kesken laajeni. Näin ollen Ulko-Tammion kävijöiden vaikutusta vastauksiin saatiin hieman oikaistua.

Itäisen Suomenlahden kansallispuisto on edelleen suurimmalle osalle (73 %) kävijöistä matkan ainoa tai tärkein kohde. Tähän ei ole tullut muutoksia tutkimuksia vertailtaessa. Käyntien alueellista jakaumaa puiston sisällä tarkasteltaessa havaitaan, että Ulko-Tammion ilmoittaa käyntikohteeseen 10 %-yksikköä vähemmän vastaajia kuin vuonna 2007. Suosiotaan retkeilysaarina tämän tutkimuksen perusteella ovat lisänneet Suuri-Pisi (5 %-yksikköä), Lanskeri (4 %-yksikköä) ja Kilpisaari (4 %-yksikköä). Eniten suosiotaan laskeneet ovat Kaunissaaren luontotupa (5 %-yksikköä) ja Mustaviiri (4 %-yksikköä). Ulko-Tammion suosion laskuun vaikuttaa osaltaan vastausten jakautuminen useamman keräyspisteen kesken.

Vuonna 2007 vastaajien keski-ikä oli 48 vuotta, suurin kävijäryhmä 45–54-vuotiaat ja 58 % vastanneista oli miehiä ja 42 % naisia. Nämä tiedot ovat pysyneet melko muuttumattomina verrattaessa vuoden 2012 tutkimukseen. Ainoastaan sukupuolijakauma on hiukan tasoittunut; vuonna 2012 kävijöistä 53 % oli miehiä ja 47 % naisia. Vastaajien koulutustaso on noussut viiden vuoden aikana; vuonna 2007 alemman tai ylemmän korkeakoulututkimuksen oli suorittanut 30 %, kun vuonna 2012 luku oli 47 %.

Vuonna 2007 noin 50 % kävijöistä oli puiston lähialueella asuvia, pääkaupunkiseudulta saapui 23 % kävijöistä ja ulkomaalaisten matkailijoiden vastauksia saatiin tuolloin 1 kappale. Vuoden 2012 tutkimuksen perusteella paikallisten asukkaiden osuus on laskenut, pääkaupunkiseudulta tulleiden matkailijoiden määrä pysynyt samana ja ulkomaalaisten kävijöiden osuus vähän noussut. Ulkomaisten matkailijoiden määrä on edelleen erittäin pieni kansallispuiston maantieteellisen sijainnin huomioon ottaen.

Kävijöistä suurin osa saapui edelleen puistoon 2–5 hengen seurueissa, jotka koostuivat oman perheen jäsenistä tai ystäväistä. Nämä tiedot olivat hämmästyttävän yhteneviä tutkimuksia vertailtaessa. Ainoastaan alle 15-vuotiaiden mukana olevien lasten ja nuorten määrä oli selvästi vähentynyt vuoden 2012 tutkimuksessa. Vuonna 2007 nuoria oli mukana lähes puolessa vastanneista seurueista, kun vuonna 2012 heitä oli ainoastaan joka neljännessä seurueessa.

Kansallispuistossa vietetyn ajan pituudessa on tapahtunut muutoksia. Vuonna 2007 keskimääräinen yöpymisaika oli 4,1 vuorokautta, kun se vuonna 2012 oli 2,7 vuorokautta. Päiväkäyntien pituus on pysynyt tarkastelussa melko samana eli reilussa kolmessa tunnissa. Myös sukupuolten välisiä eroja on syntynyt. Kun vuonna 2007 nais yöpyjien osuus oli kolmannes kaikista yöpyjistä, niin vuonna 2012 heitä oli 42 %. Lisääntynyt naiskävijöiden määrä näkyy siis myös lisääntyneenä yöpyvien naisten määränä. Päiväkävijöiden sukupuolirakenne on toisaalta kääntynyt toiseen suuntaan. Vuonna 2007 päiväkävijöistä 54 % oli naisia ja 45 % miehiä, kun vuonna 2012 naisia oli 49 % ja miehiä 48 %.

Yöpymistavoissakin on tapahtunut muutoksia. Vuonna 2007 74 % ilmoitti yöpyvänsä veneessä, 22 % omassa majoitteessa ja 3 % autiotuvassa. Vuonna 2012 vastaavat luvut olivat vene 51 %, oma majoite 38 % ja autiotupa 11 %. Oman majoitteen käytön lisääntyminen voi osaltaan johtua vastaajien tavasta saapua kansallispuistoon. Vuonna 2012 noin puolet ilmoitti saapuneensa alueelle veneellä (moottori- tai purjevene) ja 44 % kaupallisilla kuljetuksilla. Vastaavasti vuonna 2007 veneellä saapuvia oli 61 % ja maksullisilla kyydeillä 32 % vastaajista. Autiotupien suosio yöpymistapana on kasvanut selvästi ja sillä oletettavasti on potentiaalia kasvaa myös tulevaisuudessa.

Saapumisviikonpäivissä tai -kellonajoissa ei ole tapahtunut merkittävää muutosta vuosien 2007 ja 2012 kävijätutkimuksissa. Edelleenkin puistoon saavutaan pääsääntöisesti loppuviikosta (perjantai-sunnuntai) klo 10–16.

Kävijöiden virkistysmotiivit ovat pysyneet muuttumattomina. Jo vuonna 2007 kävijät nimesivät maisemat, luonnon kokemisen, rentoutumisen ja poissa melusta ja saasteista olemisen erittäin tärkeiksi virkistysmotiiveiksi. Myös kävijöiden harrasteet ovat pysyneet samoina. Ylivoimaisesti suosituimpia harrastuksia olivat molemmissa tutkimuksissa kävely ja luonnon tarkkailu, joista jälkimmäinen mainittiin molemmissa tutkimuksissa myös tärkeimmäksi yksittäiseksi aktiviteetiksi tällä vierailulla Itäisen Suomenlahden kansallispuistoon.

Kävijätyytyväisyys oli molemmissa tutkimuksissa korkea. Vuonna 2007 kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,19 ja vuonna 2012 4,16 asteikolla 1–5. Suurimmat muutokset löytyivät palveluista, joissa tyytymättömyys jätehuollon järjestämiseen (keskiarvo 3,2) oli vuonna 2012 suurempaa kuin vuonna 2007 (4,0). Toisaalta vuonna 2012 oltiin huomattavasti tyytyväisempiä (4,1) autiotupiin kuin vuonna 2007 (3,2). Molempiin muutoksiin löytyy selkeät selitykset: Jätehuollossa siirryttiin roskattomaan retkeilyyn vuonna 2009, mitä kaikki kävijät eivät ole vieläkaan hyväksyneet. Huonon kuntoon päässeisiin kahteen autiotupaan tehtiin mittavat remontit vuosina 2010–2012.

Vuonna 2007 vastaajat suhtautuivat kyselyyn poikkeuksetta myönteisesti. Monelle kävijälle Itäisen Suomenlahden kansallispuistosta oli muodostunut henkilökohtaisesti tärkeä virkistyskohde, jonka tulevaisuus ei ole yhdentekevä. Samanlaista suhtautumista oli aistittavissa myös vuonna 2012. Vastaajat kokivat kyselylomakkeeseen vastaamisen hyväksi tavaksi vaikuttaa kansallispuiston kehittämiseen. Kansallispuiston tulevaisuus kiinnostaa siis kävijöitä edelleen.

Kävijöiden ennako-odotusten vastaavuus toteutuneiden kokemusten kanssa on pysynyt erittäin hyvällä tasolla. Kansallispuiston kävijöitä häirinneissä tekijöissä ei ole juurikaan tapahtunut muutoksia. Kumpanakaan tutkimusajankohtana juuri mikään ei häirinnyt kävijöitä. Ainoastaan maaston roskaantuneisuus häiritsi kävijöitä nyt hieman enemmän kuin vuonna 2007. Kaikki maaston roskaantuneisuus ei johdu jätehuollon muuttumisesta, vaan vuonna 2012 koettiin ennätyskellisen korkeavetisiä myrskyjä, jotka nostivat meren tuomaa roskaa poikkeuksellisen pitkälle saareen pois rannasta. Nämä roskat myös jäivät maihin eivätkä huuhtoutuneet tulevien ylavesien mukana takaisin mereen. Ilmiö oli selvästi nähtävissä useissa retkeilysaarissa, erityisesti Lanskerissa ja Ulko-Tammiossa – meren tuoma jäte oli monissa paikoin poikkeuksellisesti aivan polkujen liepeillä.

Vuonna 2007 kävijöiden vapaamuotoiset palautteet koskivat lähinnä autiotupien heikkoa kuntoa, Ulko-Tammion Itälahden puutteellisia palveluita ja laituri- sekä rantautumispaikkojen vähyyttä. Vuoden 2012 palautteissa korostui tyytymättömyys jätehuollon toteutukseen ja ohjaukseen sekä puutteet rantautumismahdollisuuksissa. Kulunutta viiden vuoden jaksoa tarkasteltaessa voidaan päätellä, että Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa vierailevien toiveet ja tarpeet tunnetaan ja niihin on pystytty vastaamaan varsin hyvin. Tulevaisuus näyttää, kuinka vuoden 2012 kävijätutkimuksen toivomuksiin ja kehittämisehdotuksiin pystytään vastaamaan.

4.3 Vertailu muihin merellisiin kansallispuistoihin

Vuoden 2012 kävijätutkimuksen tuloksia vertailtiin kahden tekijän osalta myös muihin Metsähallituksen hallinnassa oleviin merellisiin kansallispuistoihin, joita ovat Selkämeren kansallispuisto, Perämeren kansallispuisto, Tammisaaren saariston kansallispuisto ja Saaristomerен kansallispuisto (taulukot 33 ja 34). Saaristomerен kansallispuiston kävijätutkimus on valmistunut vuonna 2008, kaikkien muiden puistojen kävijätutkimukset on toteutettu vuonna 2012. Vertailtuja tekijöitä olivat

- vastanneiden luokittelu asuinkunnan ja kotimaan perusteella sekä
- päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus sekä käynnin kesto alueella.

Vertailtaessa kävijöiden luokittelua asuinkunnan ja kotimaan perusteella muihin Metsähallituksen merellisiin kansallispuistoihin havaitaan selkeitä eroja (taulukko 33). Ainoastaan Selkämeren kansallispuiston tulokset ovat lähes identtisiä Itäiseen Suomenlahteen verrattuna. Tammisaaren ja Saaristomerен vähäiset paikallisten asukkaiden määrät selittyvät ko. puistojen sijainnilla. Myös Perämerен suosio paikallisten asukkaiden keskuudessa selittyy maantieteellisellä sijainnilla. Ulkomaisten matkailijoiden osuuden osalta tilanne on melko tasainen, kuitenkin siten, että Perämerен kansallispuistossa käy prosentuaalisesti eniten ulkomaisia matkailijoita. Perämerен suosio ulkomaisten matkailijoiden keskuudessa selittyy Ruotsin läheisyydellä, mutta kertonee myös Itäisen Suomenlahden kansallispuiston mahdollisuudesta lisätä tulevaisuudessa venäläisten kävijöiden osuutta. Tämä riippuu tietysti paljon venäläisten matkailijoiden veneilykulttuurin kehittymisestä ja heidän halustaan veneillä Itäisellä Suomenlahdella sekä suomalaisten palveluntarjoajien valmiudesta tuotteistaa ja markkinoida palveluita puiston ympärillä.

Taulukko 33. Kävijöiden luokittelu asuinkunnan ja kotimaan perusteella. Vertailu muihin merellisiin kansallispuistoihin (Metsähallitus 2012b).

	Itäisen Suomenlahden kansallispuisto	Selkämerен kansallispuisto	Perämerен kansallispuisto	Tammisaaren saariston kansallispuisto	Saaristomerен kansallispuisto
Paikallinen asukas	40 %	42 %	68 %	18 %	1 %
Kotimainen matkailija	58 %	55 %	24 %	79 %	95 %
Ulkomainen matkailija	2 %	2 %	8 %	3 %	4 %

Päiväkävijöiden ja yöpyjien määrää vertailtaessa havaitaan, että Saaristomerellä, Tammisaarella ja Perämerellä yöpyjien osuus on huomattavasti suurempi (yli 70 % kaikista kävijöistä, taulukko 34). Selkämeren kansallispuiston tulokset noudattelevat tässäkin tapauksessa Itäisen Suomenlahden kansallispuiston vastaavia. Itäisen Suomenlahden ja Selkämeren päiväkävijät viihtyvät puistoissa lyhimmän aikaa, molemmissa puistoissa 3,5 tuntia. Pisimpään päiväkävijät viihtyvät Saaristomerellä, 4,4 tuntia. Myös yöpyjät viettävät Saaristomerellä, kun Selkämerellä yövytään ainoastaan 2,3 vuorokautta.

Taulukko 34. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuuden sekä käynnin kestojen vertailu muihin merellisiin kansallispuistoihin (Metsähallitus 2012b).

	Osuus %	Käynnin pituus (keskiarvo)
Itäisen Suomenlahden kansallispuisto		
Päiväkävijät	49	3,5 h
Yöpyjät	51	2,7 vrk
Selkämeren kansallispuisto		
Päiväkävijät	44	3,5 h
Yöpyjät	56	2,3 vrk
Perämeren kansallispuisto		
Päiväkävijät	30	4,3 h
Yöpyjät	70	2,1 vrk
Tammisaaren saariston kansallispuisto		
Päiväkävijät	27	3,8 h
Yöpyjät	73	3,2 vrk
Saaristomerellä kansallispuisto		
Päiväkävijät	16	4,4 h
Yöpyjät	84	4,3 vrk

Lähteet

- Hemmilä, T. 2007: Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijätutkimus. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 104. 48 s.
- Hokkanen, T. 2012: Itäisen Suomenlahden saaristolinnuston pitkäaikaismuutokset – erityisesti vuosina 1992–2011. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 195. 174 s.
- Kajala, L., Almik, A., Dahl, R., Dikšaitė, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F., Søndergaard, Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. I. & Wallsten, P. 2009: Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 116. 144 s.
- Kauhanen, O. 1995: Ulko-Tammio – jatkosodan linnake. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 34. 81s.
- Kuittinen, J. 1997: Itäisen Suomenlahden veneilykysely Ulko-Tammiossa. – Opinnäytetyö, Hämeen ammattikorkeakoulu, metsätalouden koulutusohjelma, Evo.
- Metsähallitus 2011: Kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden ja eräiden muiden suojelu- ja virkistysalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset vuonna 2011. – Metsa.fi-verkkopalvelu, <<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkeily/Virkistyskaytonsuunnittelu/suojelualueidenmerkityspaikallistaloudelle/Documents/Ptvaikutukset2011.pdf>>, viitattu 20.11.2012.
- 2012a: Itäisen Suomenlahden kansallispuiston ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 83. 108 s.
- 2012b: ASTA – Asiakastietojärjestelmä / kävijätutkimus, viitattu 19.11.2012.
- 2013a: Itäisen Suomenlahden kansallispuisto. – Luontoon.fi-verkkopalvelu, <www.luontoon.fi/itainensuomenlahti>.
- 2013b: Itäisen Suomenlahden Facebook-sivut. – Metsähallitus, luontopalvelut, Vantaa. <www.facebook.com/itainensuomenlahti?fref=ts>.
- 2013c: Itäisen Suomenlahden kansallispuisto virtuaalisesti. – Surffaakaakkoon-verkkosivusto, <<http://www.surffaakaakkoon.fi/itainensuomenlahti>>.
- & Metsäntutkimuslaitos 2009: Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset. – Raportti 14.12.2009, Metsähallitus, Vantaa. Asianro 3017/52/2009. <<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkeily/Virkistyskaytonsuunnittelu/suojelualueidenmerkityspaikallistaloudelle/Documents/Kavijoiden%20paikallistaloudelliset%20vaikutukset.pdf>>. 16 s.

Itäisen Suomenlahden kävijätutkimussuunnitelma ja otantakehikko 2012

tutkimusjakson kesto 1.5.–31.9.2012 (tavoite)

30.4.–31.10.2012 (toteuma)

paikka	kohderyhmä / keräystapa*	keräyslaatikon paikka	arvioitu kävijämäärä tutkimusjakson aikana	havaintoja (tavoite)	havaintoja (toteuma)
<i>ULKO-TAMMIO</i>	<i>kaikki kävijät / ak + jk**</i>	<i>Länsilahden grillikatos</i>	<i>10 000</i>	<i>130</i>	<i>159</i>
<i>HAAPASAARI</i>	<i>kaikki kävijät / jk</i>	<i>luontotupa</i>	<i>3 000</i>	<i>30</i>	<i>15</i>
<i>KAUNISSAARI</i>	<i>kaikki kävijät / jk</i>	<i>luontotupa</i>	<i>3 000</i>	<i>30</i>	<i>24</i>
<i>MUSTAVIIRI / KAISKERI</i>	<i>kaikki kävijät / jk + ak</i>	<i>infopiste</i>	<i>500</i>	<i>30</i>	<i>11</i>
<i>SUURI-PISI</i>	<i>kaikki kävijät / jk + ak</i>	<i>infopiste</i>	<i>500</i>	<i>20</i>	<i>36</i>
<i>KOIVULUOTO</i>	<i>kaikki kävijät / jk + ak</i>	<i>autiotupa</i>	<i>200</i>	<i>20</i>	<i>10</i>
<i>KILPISAARI</i>	<i>kaikki kävijät / jk + ak</i>	<i>polttopuukatos</i>	<i>200</i>	<i>20</i>	<i>9</i>
<i>MUUT SAARET - mm. Ristisaari, Lanskeri</i>	<i>kaikki kävijät / ak</i>		<i>500</i>	<i>20</i>	<i>9</i>
YHTEENSÄ			17 900	300	273

* keräystapoina aktiivinen keräys eli haastattelut (ak) ja jatkuva keräys eli laatikkokeräys (jk)

** keräyslaatikko asennettiin grillikatokseen syyskuussa 2012

Tiedote kävijätutkimuksesta

HYVÄ KANSALLISPUISTON KÄVIJÄ

- Oletko yli 15-vuotias?
- Haluatko osallistua Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kehittämiseen?
- Ehditkö uhrata n. 10 minuuttia aikaasi?

**VASTAAMALLA KÄVIJÄTUTKIMUKSEEN
AUTAT MEITÄ KEHITTÄMÄÄN PUISTOA.**

Luethan ohjeet huolellisesti.

Palauta täytetty lomake lukittuun palautuslaatikkoon.

KIITOS!

*****

- Are you over 15 years old?
- Do you want to participate in developing the Gulf of Finland National Park?
- Do you have about 10 minutes to offer?

**BY ANSWERING THE VISITOR SURVEY YOU
WILL HELP US TO IMPROVE THE PARK
MANAGEMENT AND PLANNING.**

Please read the guidelines with care.

Please return the filled-in form into the locked feedback box.

THANK YOU!

Vastaajien ilmoittamat matkan muut kohteet

Matkan muut kohteet Itäisen Suomenlahden kansallispuiston ollessa yksi matkan suunnitelluista kohteista	kpl
Tammio	12
Itäinen Suomenlahti; retkisatamat ja kaupungit	10
Kotka	7
Valkmusa	6
Hamina	4
Loviisa	4
Kotkan Maretarium ja lintutornit	3
Pellinki	3
Porvoo	3
Lapuri	2
Oma mökki	2
Pitkäluoto	2
Pulteri	2
Virolahti	2
Bysket	1
Kuutsalo	1
Lahti	1
Langinkoski	1
Långön	1
Musaholma	1
Pihlajasaari	1
Pitkä Kotka	1
Pyhtää	1
Saimaa	1
Sipoonkorpi	1
Svartholma	1
Varissaari	1
Vergi, Viro	1
Virojoki	1
Yhteensä	77

Matkan pääkohteet Itäisen Suomenlahden kansallispuiston ollessa ennalta suunnitellun matkan varrella	kpl
Haminan vesitornit	1
Karhula	1
Valamon luostari, Savonlinna	1
Yhteensä	3

Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin

KEHUT	
Lvk– Aspa -Luonto-opastus	Ulko-Tammion opas/opastettu kierros olivat erittäin hyvät.
Lvk– Aspa -Luonto-opastus	Ulko-Tammion opastettu kierros oli hyvä.
Lvk– Aspa -Luonto-opastus	Kiitos Metsähallituksen oppaalle!
Lvk– Aspa -Luonto-opastus	Kiitos hyvälle Metsähallituksen matkaoppaalle. Kuuluva ääni, komea, osaava.
Lvk– Aspa -Luonto-opastus	Opas oli hyvin ystävällinen, avulias ja tiesi saaresta ja sen historiasta hyvin.
Lvk– Aspa -Luonto-opastus	Hyvä opas!
Lvk– Aspa -Luonto-opastus	Kiitos opastuksesta ja Itäisen Suomenlahden kansallispuiston historiatiedoista.
Lvk– Aspa -Luonto-opastus	Opas oli joustava, asiantunteva ja innostava. Kiitos paljon!
Lvk– Aspa -Luonto-opastus	Opastuskierros Ulko-Tammiossa mielenkiintoinen ja sopivan pitkä!!!
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	Kansallispuisto on aivan upea! Hyvin hoidetut vierailusaaret; siistit käymälät ja grillikatostilat, mielenkiintoinen historia on hyvin opastauluissa, välillä vaan ehti eksyä poluilta kun unohtu ihaillemaan ympäristöä ja herkuttelemaan mustikoilla ja vadelmilla :) Metsähallituksen väki, kiitos ansiokkaasta työstä!
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	Ulko-Tammio on upea paikka, luonto ja rauhallisuus, ainutlaatuinen. Tänne haluaa joka kesä, kun vain on riittävästi aikaa. WC on siisti ja hajuton.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	Arvostan mahdollisuutta käydä Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa ja olen ylpeä siitä, että Virolahdella on näin hienoja luontokohteita. Toivon että näistä pidetään hyvää huolta.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	Ulko-Tammiossa on mukavaa liikkua ja nauttia luonnosta, koska tänne ei ole ängetty turhia kioskeja, krääsäkauppoja ym. viihdykkeitä. Luonto on kaunista ja vaihtelevaa.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Olen iloisesti yllätynyt uusista rakennelmista, laitureista ja grillipaikoista. Autiotupa tosi hieno ja kaikki tarpeellinen oli siellä. (Ulko-Tammio)
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Hienoa, että WC:t pidetään siisteinä!! (Ulko-Tammio)
Lvk– Retkeily -Tuvat ja kämpät	Tuhannet kiitokset siitä, että Koivuluodon kämpppä on niin hyvässä kunnossa. Tuli tosi hyvä mieli. Monet yöt on täällä nukuttu! Kiitos!
Muu	Sateista ja viileää, mutta hienoa olla Ut:ssa!
Muu	Aivan upea paikka!
Muu	Loisto paikka ja keli ihana!
Muu	Tsemppiä! Teette hyvää työtä!!! Hyvää kesää!!! :)
Muu	Kiitos!
Muu	Idässä on selvästi vähemmän veneilijöitä kuin lännessä, joka tekee alueesta erityisen mukavan. + Upea luonto
Muu	Thanks! Hauskaa oli.
Muu	Kiitos, upeaa on.
Muu	Hyvä mesta. Näitä lisää.
Muu	Hienoa että on olemassa tällaisia paikkoja.
Muu	Yhtä ihana paikka kuin lapsuudessa
Muu	Mahtavat maisemat! Ylitti odotukset:)) Ainut miinus Venäjältä yms tulevat roskat, vaikka muutama "aarre" löytyikin:))
Muu	Kiitos. Hyvää jatkoa.
Muu	Kaikki hyvin!

KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Saaressa (Suuri-Pisi) voisi järjestää siivoustalkoot. Toiveina olisi, ettei Pisiin tulisi venelaituria. Keppiveneilijöille on riittävästi laitureita muissa saarissa ja isot huviveneet rikkovat saaren rauhan.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Näin borrelioosin ja aivokuumeen luvattuna aikana telttapaikkojen niitto/jopa ruohonleikkaus voisi olla paikallaan. Muuten kaikki hienosti!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Suuri-Pisin WC uusittava.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Suuri-Pisiin olisi ehdottomasti saatava laituri matkaveneitä varten, kuninkaan poukaman rantautuminen helpottuisi, mahtuisi useita veneitä.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Suuri-Pisiin laituri kiitos!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Kun kunnostatte "sataman" siirtäkää eteläpuolelta aallonmurtajaa kiviä reilusti että yli 10m veneet taipuu satamaan niin hyvä tulee. (Mustaviiri)
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Ei puutu kuin sauna. (Ulko-Tammio)
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Mustaviirin kohdalla laiturin rakentaminen on kaksipiippuinen juttu. Toisaalta rantautuminen tulisi helpommaksi jos laituri rakennettaisiin, mutta toisaalta taas roskaantuminen, kuluminen ja muut lieveilmiöt laiturin myötä pilaisivat luontoa ja sen kauneutta. Kaikkiin saariin ei tarvitse olla helppoa maihinnousua:)
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Mielestäni on tärkeää, että alueelle ei lisätä enempää rakenteita, luonnonmukaisuus säilyy. Tärkeää on, että nykyiset rakenteet pidetään hyvässä kunnossa.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Koivuluodolla olisi hyvä olla kunnon laituri pienveneilijöille.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Saunamahdollisuus toisi palvelut täydellisiksi.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Kansallispuiston alueelle lisää laitureita esim. Mustaviiri-Ristisaari
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Laadukkaampia rantautumispaikkoja kansallispuistoon!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Laituri Suuri-Pisin saareen olisi kiva.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Ei laituria Suureen Pisiin! Ei turpeen tuotantoa Vironlahden Huosiossulle!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Suuri-Pisin vanha grillipaikka lahoaa, istuinlaudat pitää uusida. Grillikatosta ei voi käyttää kun se on varjossa/syrjässä. Se pitää siirtää aurinkoiseen paikkaan niin, ettei hyttysenkään kiusaa niin paljon.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Nykyiset rakennukset pitäisi pitää hyvässä kunnossa.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Tarvittaisiin laituri Kilpisaareen.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Laituri Kilpisaareen!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Lanskerissa grillikatos olisi kiva.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Ulko-Tammion länsilahteen 10 kpl poijuja!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Voisiko Mustaviirin satamaoloja kehittää? Maihinnousu vaikeahkoa. Mustaviirin ja Kajskärin välisen salmen kivikot olisi hyvä saada merkityiksi (ellei poistetuiksi). Auttaisiko linjataulut?
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Oppaan ylläpitämät saunavuorot saatava Ulko-Tammioon.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	Yhteisalus Viklan tulisi ehdottomasti liikennöidä myös elo-syyskuussa, joka on nykyään melkein paras ja suosituin lomakuukausi.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	Tuurimoottori (yhteisalus) voisi viipyä Ulko-Tammiossa kauemmin, esim. 3h.

Lvk–Matkailuyritysten toiminta	Vikla voisi liikennöidä Ulko-Tammioon pari viikkoa pidempään.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	30-v. juhlaristeily: -ruokailut olisivat voineet olla toisinpäin, jotta kuljetukseen lähtevät olisivat ehtineet kiertää luontopolun rauhassa.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	Olisin mielelläni viettänyt saarella pitemmän aikaa, mutta reittiveneen aikataulu ei antanut tähän mahdollisuutta.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	Päiväretkien mahdollisuutta voisi lisätä yhteysveneiden lisävuoroilla. Kiitos!
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	Alueelle voisi laittaa numero- /nimi-kilpiä, jotka löytyisivät myös kartasta. Olisi helpompi paikallistaa oma sijainti.
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	Luontopolun opastetolpat kuluneita, vaikea pysyä opastetulla reitillä -> kiire ehtiä kuljetukseen.
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	Opastaulusta (Suuri-Pisi) puuttuu merkintä missä sijaitsee 1941 sodassa kaatuneiden muistomerkki. (kallioon hakattu)
Lvk– Aspa -Muu opastus-aineisto	Vesiretkeilykartta 1:50000 olisi huippua!
Lvk– Aspa -Muu opastus-aineisto	Esitteissä voisi olla vielä selkeämmin mm. seuraavia siisteysperiaatteita: 1) Metallitölkkit eivät pala nuotiossa eli viedään mukana pois. 2) Omat ulostejätkökset papereineen tulisi peittää, kaikissa saarissa ei ole käymälää.
Lvk– Aspa -Muu opastus-aineisto	Suuri-Pisin telttailumahdollisuudesta on Metsähallituksen esitteissä ja kartoissa ristiriitaista tietoa; toisissa paikka merkitty, toisissa ei. Pyrkikää laajentamaan puiston pinta-alaa hankkimalla lisää saaria suojeluun!
Lvk– Retkeily -Jätehuolto	Jätepisteitä lisättävä.
Lvk– Retkeily -Jätehuolto	Olisi mukavaa jos rannassa olisi jonkinlainen (vaikka vain sekajäte) roskis, ettei roskapusseja tarvisi roudata maihin.
Lvk– Retkeily -Jätehuolto	Roskat-astiat olisivat hyvin toivottavia!
Yleinen kehittämisidea Metsähallitukselle	Kaipaisin informaatiota Kilpisaaren (ym. saarten) vanhoista linnoituksista (kuvia nettiin, SA-arkistoista) sekä vanhan tykkien raivausta, mutta vain tiellä olevan puuston osalta. Tulisi hieno tie saaren halki!
Yleinen kehittämisidea Metsähallitukselle	Kyselyitä kannattaa tehdä lisää, hyvä idea!
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	Ulko-Tammion työntekijä oli hyvin avulias ja paikka siisti. Mustaviiri ja Pitkäviiri kiinnostavat mutta niistä oli huonosti saatavissa tietoa. Vierailukohteissa ei välttämättä tarvita kovin paljon palveluja tai rakennelmia, mutta tietoa rantautumisesta, yöpymismahdollisuuksista (telttailu, oma vene) saisi olla enemmän.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	Pitäkää huolta näistä paikoista! Nämä ovat ehdottoman tärkeitä henkireikiä ihmisille ja myös luonnolle itselleen!
Lvk– Retkeily -Reitit	Luontopolkujen esitteitä + kartta olisi kiva olla mukana kun kiertää polkua. Luontopolut saisivat kiertää enemmän rantoja pitkin.
Lvk– Retkeily -Reitit	Turhia maastorappusia voisi poistaa ja korvata soveltuvien osien louhituista lohka-reista tehdyillä rapuilla/luiskilla. Laiturilta tunnelille saisi melko vähällä vaivalla esteettömän polun pinnoittamisella. (Ulko-Tammio)
Lvk– Retkeily -Reitit	Poluille lisää kaiteita.
Lvk– Retkeily -Polttopuuhoolto	Poluille kaatuneita puita voitaisiin käyttää polttopuina.
Lvk– Retkeily -Polttopuuhoolto	Polttopuut kannattaa halkaista, jos ne ovat märkiä varastolle tuotaessa.
Lvk– Retkeily -Tuvat ja kämpät	Autiotuvalle pyykin/makaran kuivatusnaruja ulos ja sisälle.
H–Alueiden hallinta ja suunnittelu	Metsähallituksen tulisi lunastaa Kirkonmaa ja tehdä siitä retkeilyalue.
Lvk– Aspa -Tapahtumat	Matkajärjestelyt voisivat olla paremmat; vapaampi porrastettu ruokailu-> ei jonoja ja jäisi enemmän perillä olo aikaa kiertää, koska aika muutenkin lyhyt.
Lvk– Aspa -Luontoon.fi	Verkkosivuille toivoisi lisää informaatiota esim. alueen historiasta.
Muu	Älkää muuttako mitään! Haapasaari on paras tällaisenaan! Kiitos!
Muu	Pidetään ryssä poissa.

VALITUKSET

Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Telttapaikat Ulko-Tammiossa huonoissa paikoissa.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Huom! Grillikatot on väärässä paikassa puitten keskellä, hyttyset kiusaa! Siirtäkää keskemälle, että ilma liikkuu!!!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	Uusi saha. Vessan aluksen tyhjennys. (Suuri-Pisi)
Lvk– Retkeily -Jätehuolto	Kaupan rannassa (Haapasaari) olevat hienot roskien lajittelupisteet on saatava taas toimimaan! Muuten roskat upotetaan mereen.
Lvk– Retkeily -Jätehuolto	Roska Roope takaisin Ulko-Tammioon - Kiitos!
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	Saaressa ei ollut paperikarttoja ja opaslehtisiä > olisi ollut kiva! (Ulko-Tammio)
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	Huovarin autiotuvasta niukasti infoa, etukäteen ei tiedetty koko Huovarista mitään.
Lvk–Käytön kestävyys	Rannoilla (etenkin Venäjän puoleisilla) lojuvat roskat häiritsevät.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	1. Lintubongauspäivä, mutta miksi tällaisessa paikassa voi ylipäätään järjestää sotaharjoituksen kuten 24-26.5.2012. Oli hetkittäin aikamoinen pauke (Pääkaupunkiseudun maakunta joukot) 2. Jätehuollon puuttuminen 3. Myyköhän MH tästäkin jotain venäläisille? > maanpetos
Lvk– Retkeily - Polttopuuhoito	Polttopuut olivat märkiä.
Lvk– Aspa -Luonto-opastus	MeriSetin nettisivujen mukaan Ulko-Tammiossa piti olla risteilykävijöitä vastassa Metsähallituksen luonto-opas. Odotin innolla hänen kertovan kansallispuiston luonnon tilasta ja lajistosta. Sen sijaan hän kertoi sotahistoriasta.
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	Mustaviirin luontopolun opasteet olisivat voineet näyttää oikean polun suunnan.
Lvk– Retkeily -Tuvat ja kämpät	Autiotupiin ei saisi jättää omia vaatteita, peitteitä eikä elintarvikkeita. Käytännössä niitä ei kukaan käytä, jolloin ne ovat rojua ja roskaa.
Muu	Vierasvenesatamamaksut Kaunissaari ja Kotka.
Muu	Diesel-generaattorin tms. käyntiäni häiritsi. Kävi tosi pitkään. Ilmeisesti saaren kiinteitä laitteita.

MUUT

ei määritelty	johan oli tutkimus?!
ei määritelty	Rock`n Roll
Muu	Saako Kilpisaarella pitää haliverkkoa?

Suomenkielinen kyselylomake

Aineiston kerääjä täyttää:

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjaimet	pvm	kellonaika

Itäisen Suomenlahden kansallispuisto

METSÄHALLITUS

Kävijätutkimus 2012

Täyttöohjeet:

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kehittämisessä. Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (○). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin (□). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
3. Kysymykset koskevat **ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi** Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa (kartta 1) ja joissain kohdin myös sen lähialueella (kartta 2).
4. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle tai sille osoitettuun paikkaan.
5. Lisätietoja antaa Jussi Sutela, puh. 040 568 5777 (jussi.sutela@metsa.fi) tai Markus Keskitalo, puh. 0400 214 899 (markus.keskitalo@metsa.fi).

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

1. Milloin saavuit Itäisen Suomenlahden kansallispuistoon (ks. kartta 1)?

päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai aiot oleskella tällä käynnilläsi...

a. Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa (ks. kartta 1)? (vastaa joko vuorokausina tai tunteina)

noin _____ vrk *tai* _____ tuntia

b. yhteensä Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa ja sen lähialueella (ks. kartta 2)?

noin _____ vrk *tai* _____ tuntia

- Asun vakituisesti lähialueella (Virolahti, Hamina, Kotka, Pyhtää, Loviisa) → Siirry kysymykseen 3a.

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä... (muussa tapauksessa siirry kysymykseen 4)

a. Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa (ks. kartta 1), niin montako yötä vietit tai vietät...

autiotuvassa _____ yötä veneessä _____ yötä

omassa majoitteessa _____ yötä

muualla, missä? _____ yötä

b. kansallispuiston lähialueella (ks. kartta 2), niin montako yötä vietit tai vietät...

hotellissa _____ yötä omassa majoitteessa (teltilta tms.) _____ yötä

vuokramökissä _____ yötä veneessä _____ yötä

omassa mökissä _____ yötä ystävän tai sukulaisen luona _____ yötä

asuntoautossa tai -vaunussa _____ yötä

muualla, missä? _____

- Asun vakituisesti lähialueella (Virolahti, Hamina, Kotka, Pyhtää, Loviisa)

4. Missä päin Itäisen Suomenlahden kansallispuistoa vierailit tai suunnittelet vierailevasi tällä käynnillä (ks. kartta 1)? (merkitse tarvittaessa useampi kohta)

- Ulko-Tammio   Suuri-Pisi
 Koivuluoto   Ristisaari
 Lanskeri   Mustaviiri
 Kilpisaari   Pitkäviiri
 Kaunissaari (luontotupa)   Haapasaari (luontotupa)
 muualla, missä? _____

5a. Millä kulkuneuvoilla matkustit kotoasi kansallispuistoon? (merkitse kaikki käyttämäsi kulkuneuvot)

- 1 henkilöauto   8 polkupyörä
 2 henkilöauto ja asuntovaunu   11 kanootti, kajakkii tai
     tai matkailuauto   soutuvene
 3 linja-auto   12 reittivene tai -alus
 4 tilausbussi (ryhmämatka)   13 tilausvene tai -alus
 5 juna   19 moottorivene
 6 lentokone   20 purjeverene
 7 moottoripyörä   21 risteilyvene tai alus
 99 muu, mikä? _____

5b. Mitä yllä valitsemistasi kulkuneuvoista käytit viimeksi? Merkitse numero → _____

6. Minkälainen on seurueesi tällä käynnilläsi Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa?

olen yksin → siirry kysymykseen 8.

seurueen koko yhteensä _____ henkilöä
(vastaaja mukaan luettuna)

joista alle 15-vuotiaita? _____ henkilöä

alle 15-vuotiaiden syntymävuodet _____
(jos kaikki lähes saman ikäisiä, ilmoita yleisin syntymävuosi) _____

liikuntaesteisiä? _____ henkilöä

7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa?

(valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto)

- oman perheen jäsenistä
 muista sukulaisista
 ystävistä
 työtovereista
 koululuokasta
 päiväkotiryhmästä
 opiskeluryhmästä
 eläkeläisryhmästä
 ohjelmopalveluyrityksen asiakkaista
 kerhosta, yhdistyksestä tms.
 jostakin muusta, mistä? _____

8. Mikä Sinulle oli tai on tärkeää tällä käynnilläsi Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa?

(vastaa jokaiseen kohtaan)

(5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpaakaan, 2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää)

	erittäin tärkeää	5	4	3	2	1	ei lainkaan tärkeää
luonnon kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
maisemat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
mahdollisuus olla itsekseen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
henkinen hyvinvointi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
poissa melusta ja saasteista	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
rentoutuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
tutustuminen uusiin ihmisiin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
yhdessäolo oman seurueen kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
aikaisemmat muistot	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
alueeseen tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
luonnosta oppiminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
omien taitojen kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
kuntoilu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
jännityksen kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
kulttuuriperintöön tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

9a. Mitä pääasiassa teit tai aiot tehdä Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa tällä käynnilläsi?

(merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

- 1 kävely   11 sienestys   61 laitesukellus
 2 sauvakävely   12 kasviharrastus   63 veneily
 3 lenkkeily   13 opetukseen liittyvä käynti   83 luontopolkuun tutustuminen
 4 retkeily   15 luontovalokuvaus   87 osallistuminen tapahtumaan
 5 luonnon tarkkailu   16 partioetki   88 kulttuuriperintöön tutustuminen
 6 eväsretkeily   17 leirikoulu   121 geokätköily
 8 kalastus   18 koiran kanssa ulkoilu   999 muu, mikä? _____
 9 lintuharrastus   20 telttailu tai muu leirytyminen maastossa
 10 marjastus   60 uinti

9b. Mikä valitsemasi vaihtoehto oli tai on mielestäsi kaikkein tärkein tällä käynnilläsi? numero → [_____]

10a. Mitä mieltä olet käyttämäsi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta ja määrästä tämänkertaisella käynnilläsi Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa?

Vastaa jokaiseen kohtaan ja arvioi **tällä käynnillä** käyttämäsi palvelun tai rakenteen **laatu**. Mikäli et ole käyttänyt palvelua tai rakennetta tällä käynnilläsi, jätä laadun arviointikohta tyhjäksi ja rastita vaihtoehto "en ole käyttänyt palvelua". Palvelun tai rakenteen **määrän** voit arvioida **aina**.

Laadun arviointi asteikolla 5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono
Määrän arviointi asteikolla 3 = liian suuri, 2 = sopiva, 1 = liian pieni, eos = en osaa sanoa

	käyttämäni palvelun, rakenteen tai ympäristön LAATU					en ole käyttänyt	palveluiden tai rakenteiden nykyinen MÄÄRÄ				eos		
	erittäin hyvä	5	4	3	2		1	erittäin huono	liian suuri	3		2	1
lähialueen pysäköintipaikat		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
lähialueen tiestö		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
opastetaulut		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
polkureitistö		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
polkuviitoitukset		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
tulentekopaikat ja keittokatokset		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
yleisökäymälät alueella		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
jätehuollon toteutus ja ohjaus		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
autiotuvat (Ulko-Tammio, Koivuluoto)		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
telttailupaikat		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
laiturit		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
rantautumispaikat		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kuljetus, ohjelmapalvelut jne.)		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐
reittien ja rakenteiden turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐	☐						
yleinen turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐	☐						
yleinen siisteys		☐	☐	☐	☐	☐	☐						
maiseman vaihtelevuus		☐	☐	☐	☐	☐	☐						
Kaakko 135 -esittelyvideot kansallispuistosta		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐

10b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden MÄÄRÄÄN?
 (5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

5   4   3   2   1

erittäin tyytyväinen   erittäin tyytymätön

11. Täytyivätkö tähän käyntiin Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

(5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti)

	erittäin hyvin	5	4	3	2	1	erittäin huonosti
luonnonympäristö		☐	☐	☐	☐	☐	
harrastusmahdollisuudet		☐	☐	☐	☐	☐	
reitit ja rakenteet		☐	☐	☐	☐	☐	

12. Onko Itäisen Suomenlahden kansallispuisto tällä matkalla...

☐	matkasi ainoa tai tärkein kohde?
☐	yksi matkasi suunnitelluista kohteista? Muita kohteita ovat: _____
☐	ennalta suunnittelematon kohde matkan varrella? Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat: _____

13. Rahankäyttö

Oletko käyttänyt tai aiotko käyttää rahaa tähän matkaan liittyviin erilaisiin menoihin Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa tai sen lähialueella (ks. kartta 2)?

kyllä (→ vastaa alla oleviin kysymyksiin)
 en (→ siirry kysymykseen 14)

Ilmoita rastiattamalla, arvioitko tässä
 henkilökohtaiset kulusi sekä osuutesi seurueen yhteisistä kuluista **VAI**
 perheen tai seurueen kokonaiskulut.

Ilmoita alla (kohdat a-g), paljonko tähän matkaan liittyviä kuluja sinulla on ollut ja arviolta tulee olemaan kansallispuistossa ja sen lähialueella. (Kirjaa riville 0 (nolla), jos sinulla ei ole kyseiseen kohtaan kuuluvia kuluja.)

a. polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset	_____ €
b. paikallismatkojen kustannukset (esim. paikalliset bussi- tai taksimatkat)	_____ €
c. ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	_____ €
d. kahvila- ja ravintolaostokset	_____ €
e. majoittuminen	_____ €
f. ohjelma- ja virkistyspalvelut (esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin)	_____ €
g. muut menot (esim. kalastusluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat)	_____ €

14. Kuinka usein olet käynyt Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa ennen tätä käyntiä?
(vastaa kaikkiin soveltuviin kohtiin)

tämä on ensimmäinen kerta → siirry kysymykseen 15 viimeisen viiden vuoden aikana _____ kertaa milloin ensimmäisen kerran? Vuonna _____ milloin viimeksi? Vuonna _____

15. Onko jokin seuraavista asioista häirinnyt Sinua tämänkertaisella käynnilläsi Itäisen Suomenlahden kansallispuistossa? (vastaa jokaiseen kohtaan)

(5 = ei lainkaan, 4 = melko vähän, 3 = kesinkertaisesti, 2 = melko paljon, 1 = erittäin paljon)

	ei lain- kaan	5	4	3	2	1 erittäin paljon
maaston kuluneisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
maaston roskaantuneisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
luonnonympäristön käsittely	☐	☐	☐	☐	☐	☐
liiallinen kävijämäärä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
muiden kävijöiden käyttäytyminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Pysyvän asuinpaikkasi postinumero ja asuinkuntasi?
[_ _ _ _ _] _____

17. Sukupuoli?
 mies   nainen

18. Syntymävuosi?
[_ _ _ _ _]

19. Ammatillinen koulutus? (merkitse korkein taso)

ammattikoulu
 opistotasoinen tutkinto
 alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
 ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
 ei ammatillista tutkintoa

20. Mistä sait tietoa Itäisen Suomenlahden kansallispuistosta? (voit merkitä useamman vaihtoehdon)

Metsähallituksen luontokeskuksesta tai asiakaspalvelupisteestä
 tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta
 Metsähallituksen www- sivuilta (www.metsa.fi tai www.luontoon.fi)
 muilta www-sivuilta
 esitteistä tai oppaista (retkeilyopas ym.)
 TV / radio-ohjelmista tai lehtiartikkeleista
 seudun matkailutoimistosta tai matkailuinfosta
 alueen yrityksiltä (esim. ohjelmapalvelut, majoitus)
 paikka on minulle entuudestaan tuttu
 Itäisen Suomenlahden kansallispuiston Facebook-sivuilta
 Yhteiso.luontoon.fi-sivuilta
 muualta, mistä? _____

KIITOS VASTAUKSISTASI!
Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi, kirjoita niitä tähän.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 200 Mikkonen, N. 2013: Suojelualueiden priorisointi sekä merkittävimmät luontoarvokeskittymät Metsähallituksen luontopalveluiden hallinnoimilla alueilla Natura 2000 -luontotyyppeihin perustuen. 87 s.
- No 201 Vuori, H., Kareksela, S., Haapalehto, T. & Kotiaho, J. S. 2013: Ravinnetason ja ojituksen vaikutus suokasvillisuuden monimuotoisuuteen ja lajikoostumukseen. 39 s.
- No 202 Salla, A. 2013: Sipoonkorven kansallispuiston geologiset luontokohteet. 29 s.

Sarja B

- No 178 Olin, K. 2012: Lentuan luonnonsuojelualueen kävijätutkimus 2012. 61 s.
- No 179 Pulkkinen, K. 2012: Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 57 s.
- No 180 Vesterinen, M. 2013: Seitsemisen luontokeskuksen asiakastutkimus 2011–2012. 47 s.
- No 181 Arnkil, N. 2013: Riisitunturin kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 55 s.
- No 182 Rekiranta, H. 2013: Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 88 s.
- No 183 Konttinen, T. & Saari, H. 2013: Haapakeitaan soidensuojelualueen kävijätutkimus 2012. 33 s.
- No 184 Metsähallitus 2013: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2012. 70 s.
- No 185 Koskeli, A. & Nieminen, E. 2013: Ruunaan luontotalon asiakastutkimus 2011. 44 s.
- No 186 Siekkinen, S. & Nieminen, E. 2013: Luontokeskus Ukon asiakastutkimus 2010–2011. 51 s.
- No 187 Nivunkijärvi, M., Ylläsjärvi, J. & Saarensalmi, R. 2013: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston yritystutkimus 2011. 56 s.
- No 188 Aapala, K., Similä, M. & Penttinen, J. (toim.) 2013: Ojitettujen soiden ennallistamisopas. 301 s.
- No 189 Kyrönviita, M. 2013: Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 63 s.
- No 190 Sutela, J. 2013: Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 61 s.

Sarja C

- No 122 Metsähallitus 2012: Teijon retkeilyalueen ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2026. 112 s.
- No 123 Lapin ympäristökeskus 2012: Kilpiaavan hoito- ja käyttösuunnitelma. 60 s.
- No 124 Piironen, A. 2012: Eteläisen Kaupunginlahden ja Pohjoislahden–Tiilitehtaanmäen alueen pienpe-tojen pyyntisuunnitelma. 36 s.
- No 125 Forststyrelsen & Nylands miljöcentral 2012: Skötsel- och användningsplan för Ekenäs och Hangö östra skärgård. 136 s.

ISSN-L 1235-8983
ISSN 1799-5388 (verkkajulkaisu)
ISBN 978-952-295-028-4 (pdf)

julkaisut.metsa.fi